

Sridhar: Where were you last Evening? (నిన్న సాయంతం ఎక్కడున్నావు?)

Srikanth: I was at Sankar's. We spent the evening together. (నేను శంకర్ వాళ్ళింట్లో ఉన్నాను. సాయంత్రం ఇద్దరం కలిసి ఉన్నాం.)

Sridhar: Do you see him everyday? (రోజూ నువ్వు అతన్ని కలుసుకుంటావా?)

Srikanth: No. He is out some evenings. He attends music classes two or three evenings a week. (లేదు కొన్నిరోజులు అతను సాయంత్రం ఇంట్లో ఉండడు. వారానికి రెండు, మూడు సాయంత్రాలు సంగీతం నేర్చుకుంటాడు.)

Sridhar: When did he start learning? (నేర్చుకోవడం ఎప్పుడు మొదలు పెట్టాడు?)

Srikanth: I don't know. I think he has been at, is for at least 6 to 7 months now. (నాకు తెలియదు. కానీ ఆరేడు నెలలుగా దాని మీదే ఉన్నాడనుకుంటా.)

Sridhar: How about a movie tomorrow? Will you be free? (రేపు సినిమాకి వెళ్దామా? రేపు నువ్వు ఖాళీయేనా?)

Srikanth: I will be away tomorrow. I will be free the day after tomorrow. (రేపు నేనుండను. ఎల్లుండి ఖాళీగా ఉంటాను.)

పై సంభాషణ గమనించండి.
Timeను బట్టి వాడిన verb forms చూశారు గదా? ఈ కింది సంభాషణ మీ friends తో కానీ, మీతో సహా కరించే వాళ్ళవరితోనైనా practice చేయండి. ఇప్పటివరకు ఈ Spoken English Columns లో ఇచ్చిన వివరాలు మీరు follow అయి ఉంటే, ఈ సంభాషణ మీకు చాలా సులభం. (ఈ కింది పేర్లకు బదులు మీమీ friends పేర్లతో practice చేయండి.)

Ramesh: హాయ్ నరేష్ ఎలా ఉన్నావు?

Naresh: బాగానే ఉన్నా. డ్యూంక్యూ నువ్వు ఎలా ఉన్నావు?

Ramesh: నేను బాగానే ఉన్నా. డ్యూంక్యూ ఏంటి ఇప్పుడు ఇక్కడున్నావ్?

Naresh: ఈ పుస్తకాల పాపులో పొద్దున కొన్ని పుస్తకాలు కొన్నాను. వాటిలో ఒకటి సరిగా లేదు. దాన్ని తిరిగి ఇచ్చేయాలని అనుకుంటున్నా.

Ramesh: ఏంటి ఆ పుస్తకంలో లోపం?

Naresh: కొన్ని పేజీలు లేవు.

Ramesh: ఉదయం కొన్నప్పుడు గమనించలేదా?

Naresh: కొద్దిగా తొందరలో ఉన్నా!

Ramesh: నీకు పుస్తకాలు చదివే అలవాటుందా?

Naresh: చాలా ఎక్కువ చదువుతాను. చదవటం నాకు ఆసక్తి.

Ramesh: సినిమాలు చూడవా?

Naresh: నువ్వు బాగా చూస్తావా?

Ramesh: ఆ. కనీసం వారానికోసారి.

Naresh: రేపు మాకు సెలవు (tomorrowతో begin

చేయండి.) మా కజిన్ జగదీష్ కూడా ఇక్కడుంటాడు. నువ్వెక్కడుంటావు?

Ramesh: ఏమో నాకు తెలీదు. ఎందుకు తెల్సుకోవాలనుకుంటున్నావు?

Naresh: నిన్ను మా ఇంటికి పిలవాలని (want to వాడండి).

Answer:

Ramesh: Hi Naresh? How are you? (ఈ పలకరింపులు బాగా practice చేయండి)

Naresh: Fine. Thank you. How are you?

Ramesh: Fine too. Thank you. Why are you here?

(How is it you are here?/What brings you here?/How do I see you here now?- వీటన్నిటి అర్థం ఒకటే. ఈ వాక్యాలను బాగా practice చేయండి.)

Naresh: I bought some books in this shop here this morning. One of them is

ఈ మాట కూడా బాగా వాడండి

Ramesh: Do you read a lot? (Have you/do you have the habit of reading?)

Naresh: Yes, I read a lot. Reading interests me/ I am interested in reading.

Ramesh: Don't you (Do you not) watch movies? (ఇక్కడ గమనించండి. చూస్తావా? Do you watch?)

లమో. అంతా మన practice మీదే ఉంది.

VOCABULARY

Sentence structures ఇంకా బాగా practice చేయాలంటే vocabulary (పదాలు అంటే ఇంకొన్ని మాటలు) తెలుసుకోవాలి.

climb up = ఎక్కడం
climb down = దిగడం
rush = త్వరత్వరగా వెళ్ళడం/ హడావిడిగా వెళ్ళడం/urgentగా దేనినైనా పంపడం.

Hurry up, please = త్వరగా కానీయ్.

Why are you in a hurry?
ఎందుకంత తొందర నీకు? /తొందర పడుతున్నావ్?
hurry(హరీ) = తొందర
Crawl (క్రౌల్) = పాకడం
ముఖ్యంగా కాళ్ళు లేని జంతువులు, మరీ ఎక్కువ కాళ్ళున్న జెర్రలు, తేళ్ళూ లాంటివి, ఇంకా నడవలేని వాళ్ళు బోర్లాపడి పాకడం, పిల్లలు, నాలుగు కాళ్ళ జంతువులు పాకడాన్ని creep (క్రీమ్-క్రీప్స్, క్రెప్స్) అంటారు. అయితే రెండు మాటలకు పోలిక చాలా నిదానంగా కదలడం. Creep-రహస్యంగా, దొంగతనంగా కదలడం అనే అర్థం కూడా ఉంది.
కలత = worry (వరి);
తాపీగా నడవడం = amble (అంబుల్)
(campలో am లాగా 'అం' పలకాలి)
తొందరపాటు = haste (హెయ్స్ట్)

Do you? తో పదాలు ఆదా!

not in a good condition / is in a bad condition. I want to return it.

Ramesh: What's (=What is) wrong with the book?
(What's wrong- ఇది ఇంగ్లీష్ లో సర్వసాధారణంగా

వాడతారు- అర్థం: ఏంటి పొరపాటు, తేడా ఏంటి, తప్పేమన్నానా?)

Naresh: Some pages are missing.

Ramesh: Didn't you (did you not) notice it this morning when you bought it?
సామాన్యంగా చాలామంది కొనడం అనే పదానికి, purchase(s) past doing word 'purchased' వాడుతుంటారు- ఇది పొందిత్యం. మామూలు సంభాషణలో గాని, రచనలో, buy, buys, bought etc. కరెక్ట్. కొనుగోలు అనేందుకు purchase వాడవచ్చు. I have a few purchases to make.
కొన్ని వస్తువులు కొనుగోలు చేయాల్సి వస్తే వీలైనంతవరకు buy, buys, boughtనే వాడండి. సహజంగా ఉంటుంది.

Naresh: I was in a little hurry

చూడవా - Do you not watch / Don't you watch?

Naresh: Do you?
ఇక్కడ Do you watch movies అని పూర్తిగా అనాల్సిన అవసరం లేదు. / Do you see a lot?

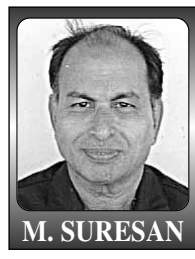
Ramesh: Oh, yes. I watch at least one movie a week. / I watch movies at least once a week.

ఇక్కడ కూడా మీరు అలవాటు చేసుకోగలిగితే- Oh, yes, I do. At least once a weak.
అని clipped sentences (కుదించిన వాక్యాలు) వాడవచ్చు. అంటే I do= I watch.

Naresh: Tomorrow is/will be a holiday for us. My cousin Jagadish also will be here tomorrow. Where will you be?

Ramesh: I don't (do not) know. Why do you want to know?

Naresh: I wish to/want to invite you to my place.
చూశారు. మనం ఇంతవరకు Spoken English లో తెలుసుకున్న కొద్ది అంశాలతోనే ఎంత సంభాషించగ

PRONUNCIATION GUIDE

1) Englishలో hitting, betting, selling, humming, cunning లాంటి మాటలలో వచ్చే రెండక్షరాలూ కాకుండా ఒక అక్షరమే పలకాలి.
hitting = హిటింగ్
betting = బెటింగ్
selling = సెలింగ్
humming = హుమింగ్
cunning = కనింగ్
(హిటింగ్, బెటింగ్, సెలింగ్ etc అనకూడదు)

2) Looked, booked, talked, pressed, jumped - ఇటువంటి మాటల్లో చివరి 'ed'ని t గా పలకాలి.
Looked= Lookt; talked=talkt etc.

మీరూ రాయండి!

స్కౌకెన్ ఇంగ్లీష్ లో మీ సందేశాలను స్కౌకెన్ ఇంగ్లీష్, ప్రతిభాదెస్, ఈనాడు, సోమాజిగూడ, హైదరాబాద్-82 చిరునామాకు పంపించవచ్చు.
email: pratibha@ eenadu.net

ప్రశ్న: 'She has had this job for the last one year'. 'She has been this job for the last one year' ఈ రెండు వాక్యాలకు తేడా ఏమిటి?
- విజయలక్ష్మి, విజయవాడ

జవాబు: 'She has had this job for the last one year' అన్నా. She has been in this job for the last one year' అన్నా అర్థం ఒకటే. ఆమెకు ఈ ఉద్యోగం ఒక సంవత్సరంగా ఉందని మొదటి వాక్యానికి అర్థం. రెండో వాక్యానికి అర్థం- ఆమె ఈ ఉద్యోగంలో సంవత్సరం నుంచీ ఉంది.

'She has been this job for the last one year అనే వాక్యం కరెక్ట్ కాదు. She has been in this job అనాలి (in ఉండాలి).

ప్రశ్న: Simple present tenseలో subject's singularలో ఉన్నప్పుడు verbకు 's' గాని, 'es'గాని చేరుస్తారు. Subject - 'I' ఉన్నప్పుడు verbకు 's', 'es' చేర్చరెండుకు?
- ఎం. భానుచందర్, మద్దివానిపాలెం

జవాబు: Simple presentలో Singular subjects అన్నింటికి Verbకు 's' / 'es'చేర్చు. III Person singular subjects- He, She, It కు

మాత్రమే 's' / 'es' చేరుస్తాం.

ప్రశ్న: 'నేను ఆ పని చేయిస్తాను'. దీనిని ఇంగ్లీష్ లో ఎలా అంటారు?
- జె.కె ప్రసాద్, కడప

జవాబు: I will make him / her / them / you do it.

ప్రశ్న: I got married, I was married ఈ రెండు వాక్యాలు సరైనవేనా? ఏ సందర్భంలో ఎలాంటి వాక్యాన్ని ఉపయోగించాలి?
- ఎల్. నాగేశ్వరరావు, గుడివాడ

జవాబు: I got married, I was married రెండూ కరెక్ట్. అర్థంలో మాత్రం కొద్దిగా తేడా ఉంటుంది. I got married = నాకు పెళ్ళయింది (ఏ రోజు, ఏ సంవత్సరం తదితర వివరాలు సందర్భాన్ని బట్టి clearగా ఉంటే).

Ex: I got married (on Monday last/ last year / in 2004 / 22nd June etc.)
I was married = దీని అర్థం అప్పటికే నాకు పెళ్ళయిపోయిందని.

Q: Were you married (at the time)?
A: yes, I was married.

Pranav: How is everybody, Praveen?
(ప్రవీణ్! అందరూ ఎలా ఉన్నారు, కుశలమా?)

Praveen: Not bad, I suppose. How is it with you?
(బాగానే ఉన్నానునుకుంటున్నా. నువ్వెలా ఉన్నావ్)

Pranav: Fine. Thank you.
(బాగానే ఉన్నా)

పైవన్నీ కూడా పలకరింపు మాటలే. మీ ఫ్రెండ్స్ను, సన్నిహితులను కలుసుకున్నప్పుడు ఇలా పలకరింపు మాటలు వాడుతుండండి.

Praveen: How about practising the following exercise? (How about అనే మాట సంభాషణ ప్రారంభానికి Englishలో తరచు వాడతారు. అంటే ఈ exerciseను practice చేద్దామా? అని అర్థం)

Pranav: It suits me fine.
ఇది కూడా తరచు మన సమ్మతిని తెలియ జేయడానికి వాడతాం.
Let's (= let us) see what it is.

(ఎంటో చూద్దాం/చూడనీ)

Exercise -1:

ఈ కింది వాక్యాల్లోని subjectను, He/she/It గా మార్చి, అందుకు తగిన మార్పులు మిగతా sentenceలో చేసి practice చేయండి.

eg:
I know the subject well.
(నాకు ఆ సబ్జెక్ట్ తెలుసు)

ఇక్కడి subject 'I'. కి బదులు, He/She (ఇక్కడ it పెడితే సరైన అర్థం రాదు కాబట్టి వదిలేయండి.) లేకపోతే ఏ పేరైనా Shraavan అనో, Anjali అనో వాడనుకుంటే. అప్పుడు I know the subject well అనే వాక్యం He/She/Shraavan/Anjali knows the subject well. గా మారుతుంది.

eg2:
These books give a lot of information.
(ఈ పుస్తకాలు చాలా సమాచారాన్ని ఇస్తాయి.)

ఈ sentenceలో subject 'These books'. 'These books' కు బదులు He/She/ఎవరి పేరైనా(Ramu/Sita) / this book/it, subject గా వాడితే

These books give a lot of information అనే వాక్యం He/She/Ram/Sita/This book/ It gives a lot of information గా మారుతుంది.

ఇప్పుడు ఇక్కడ ఇచ్చిన కొన్ని sentenceలోని subject ను He/She/It/Any name (ఏ వ్యక్తి పేరయినా, ఏ వస్తువు పేరయినా) పెట్టి practice చేయండి.

- సూచన: 'pron' -అంటే pronunciation అని.
- I think I am right.
(నేను రైట్ అనుకుంటున్నాను).
 - They help their father quite often.
(వాళ్లు వాళ్ల నాన్నకు తరచు సహాయపడతారు.)
pron: My dogs ఆఫన్/ఆఫ్స్
 - My dogs often trouble my neighbours.
(నా కుక్కలు మా పొరుగు వాళ్లను తరచు ఇబ్బంది పెడుతుంటాయి.)
ఇక్కడ subject 'My dogs' - దీన్ని మీరు His/Her/any name పెట్టి చెప్పండి. 'My dog'తో కూడా చెప్పండి.
 - I go to temple on Fridays.
 - Good children always obey their parents.
(బుద్ధిమంతులైన పిల్లలు వాళ్ల parents కు విధేయంగా ఉంటారు.)
pron: obey ఒబెయ్ = అణకువగా ఉండడం, మాట వినడం, విధేయత కలిగి

మీరూ రాయండి!
స్కాకెన్ ఇంగ్లీష్లో మీ సందేహాలను స్కాకెన్ ఇంగ్లీష్, ప్రతిభాడెస్, ఈనాడు, సోమవారం, హైదరాబాద్-82. చిరునామాకు పంపించవచ్చు.
email: pratibha@eenadu.net

- ఉండడం.
children (plural) - child (singular)
child కు బదులు మామూలుగా he/she కాకుండా It అంటారు.
- Do snakes lay eggs?
(పాములు గుడ్లు పెడతాయా?)
pron: lay : (లెయ్) = గుడ్డులాంటివి పెట్టడం
 - These hotels do good business.
do good business = వ్యాపారం బాగా ఉండడం
 - Why do students waste time?
(విద్యార్థులు సమయం ఎందుకు వృథా చేస్తారు?)
 - How well they swim!
(వాళ్లు ఎంత బాగా ఈడుతారో!)
ఇది ఆశ్చర్యార్థకం (exclamation)!. question కాదు.
 - Do I look ill?
(నేను అనారోగ్యంగా కనిపిస్తున్నానా?)
 - Where do they work?
(వాళ్లు ఎక్కడ పనిచేస్తారు? / వాళ్ల ఉద్యోగం ఎక్కడ?)
 - Do you go to movies often?

- ★ ★ ★
- Pranav:** Well, how was that exercise?
(ఎలా ఉండా exercise?)
- Praveen:** Which exercise do you mean?
(ఏ ఎక్సర్ సైజ్ గురించి నువ్వు మాట్లాడు తున్నావు?)
- Pranav:** The last exercise about rewriting sentences after changing the sub-

రాము: ఆమె చాలా బాగా గీస్తుంది. గతవారం బహు మతి కూడా తెచ్చుకుంది. (get వాడండి.)

రఘు: గీయడం ఎక్కడ నేర్చుకుంది?

రాము: సొంతంగానే నేర్చుకుంది.

Answer:
Raghu: Who drew that picture?
Ramu: Lata
Raghu: Does she draw so well?
Ramu: She draws very well. She got even a prize last week.
(even a prize= బహుమతి కూడా)
Raghu: Where did she learn it?
Ramu: She learnt it on her own.
(on her own = సొంతంగా, on my own = నా అంతట నేనే, on their own = వాళ్లంతట వాళ్లే, on his own = అతనంతట అతనే)
మళ్లీ draw అనే మాటను తీసుకుందాం. దీనికి రెండు అర్థాలు తెలుసుకున్నాం కదా.

మాట ఒకటే అరాలు వేరువేరు!

- (మీరు తరచు సినిమాలకెళ్తారా?)
- What do they think of this plan?
(వాళ్లు ఈ పథకం గురించి ఏమనుకుంటున్నారు?)
 - What do they do in the evenings?

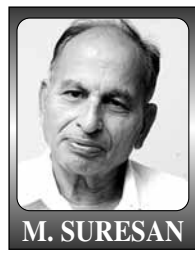
- (వాళ్లు సాయంత్రాలు ఏం చేస్తారు?)
- Do you like tea? What do they prefer, coffee or tea?
(నీకు టీ ఇష్టమా? వాళ్లకు ఏది ఎక్కువ ఇష్టం, టీనా కాఫీనా?)

- Answers:**
- He/She/any name thinks he/she is right.
 - He/She/any name helps their/his/her father quite often.
 - My dog/It/He/She often troubles my/ his/ her neighbours.
 - He/ She/any name goes to temple on Fridays.
 - He/ She/ A good child/ It/ any name obeys his/her/its/ any name's parent.
 - Does a snake/It lay eggs?
 - This hotel/It does good business.
 - Why does a student waste his/her/any name's time?
 - How well he/she /any name/ It (జంతువు అయితే) swims?
 - Does he/she/any name look ill?
 - Where does he/she/any name work?
 - Does he/she/any name go to movies often?
 - What does he/she/any name think of this plan?
 - What does he/she/any name do in the evenings?
 - Does he/she/any name like tea? What does he/she prefer?

ject?
(ఇంతకు ముందరిది. sentences లో subject మార్చి రాయడం)

Praveen: It helps us to know when to use the 1st RDW- Regular Doing Words (come, go లాంటివి), 2nd RDW (comes, goes లాంటివి), do, does.

(ఇవి 1st RDW, 2nd RDW, do, does లాంటివి తెలుసుకో డానికి ఉపయోగడతాయి)

ఈ కింది మాటలు ప్రాక్టీస్ చేయండి.
సంభాషణలో వాడుతూ ఉండండి.
turn on the tap/turn the tap on= పంపు వదలడం
turn off the tap/turn the tap off= పంపు కట్టే యడం

Ram: Turn on the tap please, I need some water.
(కాస్త పంపు తిప్పండి. నాకు నీళ్లు కావాలి.)

Shyam: As soon as you draw enough water, please turn it off. Don't waste water.
(మీకు కావాల్సినన్ని నీళ్లు తీసుకున్న తరువాత పంపు ఆపేయండి. నీళ్లు వృథా చేయకండి.)
ఇక్కడ draw అనే మాట చూడండి.

draw:
1) నీళ్లు లాంటివి తోడడం, చేదడం
We draw water from the tap/ the well/ the river etc.,
2) draw కు రెండో అర్థం మనందరికీ తెలుసు. బొమ్మలు వేయడం.
Bapu draws beautiful pictures
(బాపు అందమైన బొమ్మలు గీస్తారు)
1st RDW= draw, 2nd RDW = draws, Past Doing Word = drew.
ఈ కింది సంభాషణ Englishలో ప్రాక్టీస్ చేయండి.
రఘు: ఆ బొమ్మ గీసిందెవరు?
రాము: అత
రఘు: ఆమె అంత బాగా గీస్తుందా?

3) draw = ఏదైనా ఎక్కడైనా regular గా supply పొందడం.
నేను ఈ బూత్లోనే పాలు తీసుకుంటాను.
I draw milk from this booth.
People of this area draw milk from this booth.
4) draw= bank లోంచి సొమ్ము తీసుకోవడం.
He drew Rs. 5000 from the bank.
withdraw అని కూడా అనవచ్చు.
5) draw= పొందడం
Freedom fighters drew inspiration from Gandhi.
స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు గాంధీ నుంచి స్ఫూర్తి పొందారు.
pron: Inspiration ఇన్స్పిరేషన్ = స్ఫూర్తి
6) సమాచారం పొందడం = draw information
The police were unable to draw information from the accused.
(పోలీసులు నిందితుడి నుంచి సమాచారం పొంద లేక/ రాబట్టలేకపోయారు.)
accused (అక్యూజ్డ్) = నిందితుడు (చట్ట పరిభాష).

Q&A

ప్రశ్న: జూన్ 24 'ప్రతిభ' స్కాకెన్ ఇంగ్లీష్ Q&A శీర్షికలో ఎం. మోహన్ రావు, హన్మకొండ నుంచి 'ఎప్పుడైనా మోసేవారి మీదే ఇంకా భారం పడుతుంది' అనే వాక్యానికి సమానమైన english proverb ఉంటే చెప్పమని అడిగారు. దానికి సరైన proverb లేదని చెప్పారు. కానీ అదే అర్థంలో ఒక saying ఉంది కదా?
'All lay loads on a willing horse'
- జె. బెనితా డేవిడ్, కర్నూలు

జవాబు: అవును. Thank you very much బెనితా డేవిడ్. One is never too old to learn (ఎంత వయసు వారైనా తెలుసుకోవాల్సినవి ఉంటాయి) అనేది ఎప్పుడూ కరెక్ట్.

Ajitha: Hi Naresh, how goes Life?
(చాల పలకరింపు మాటల్లో ఇది కూడా ఒకటి. Practice చేసి వాడండి. దీనర్థం, ఎలా ఉన్నావు అని)
Naresh: No regrets. Getting on.
(బాధలేమీ లేవు. ఏదో జరిగిపోతోంది.)
Ajitha: Did you go through the Eenadu this morning?
(ఈ రోజు పొద్దున 'ఈనాడు' చదివావా?)
Naresh: No, I didn't. What's new?
(లేదు. ఏమైనా విశేషం ఉందా?)
Ajitha: Don't you (Do not you/Do you not) read the newspaper?
(న్యూస్ పేపర్ చదవవా?)
Naresh: I do, of course. But this morning I was in a hurry. I just ran through the headlines. My sister reads the paper in detail.
(చదువుతాను. కానీ పొద్దున హడావిడిలో హెడ్ లైన్స్ మాత్రం చదివా. మా చెల్లెలు పేపర్ మొత్తం చదువుతుంది.)
Ajitha: Does she?
(అవునా?)

ఈ సంభాషణలో 'do, does, did' ఎలా వాడారో చూశారు కదా. ఇంతకు ముందు కూడా వీటిని వివరించాం. మళ్ళీ మరచిపోకుండా ఉండేందుకు ఈ కింది వాక్యాలు ఇంగ్లీష్ లో ప్రాక్టీస్ చేయండి.

eg:
1)
Pavan: నిన్న మీ కారుకేమయింది?
(అవడం- happen. what, who తర్వాత కొన్ని సందర్భాల్లో questionsలో 'do', 'does', 'did' రావు. eg: మీకెవరిచ్చారు ఆ పుస్తకం? Who gave you the book?)
(What happened to your car yesterday?)

Prakash: అది ఛారిలో ఆగిపోయింది.
(It broke down yesterday.)
(కారు, యంత్రాలు పనిచేయకపోవడం- break down)
Pavan: అది తరచూ ఆగిపోతుంటుందా?
(Does it break down frequently?)
Prakash: తరచూ జరగదు. నిన్న మాత్రం ఉన్నట్టుండి ఆగిపోయింది.
(No, it doesn't (does not)).

No తో కూడా ఆగిపోవచ్చు. కొంచెం clear గా అయితే, No, it doesn't అంటే చాలు.
No it doesn't breakdown frequently అని పూర్తిగా చెప్పాల్సిన పనిలేదు.
2)
Pradeep: Sreenivas sings well.
(శ్రీనివాస్ బాగా పాడతాడు.)
Prasanth: Does he?
(అవునా? /పాడతాడా?)

ఇక్కడ కూడా does he sing so well అని పూర్తిగా అనాల్సిన పనిలేదు.
3)
Vinai: She scored the highest marks in last week's exam.
(గత వారం పరీక్షలో ఆమెకు అందరి కన్నా ఎక్కువ మార్కులు వచ్చాయి.)
Varun: Did she?
(ఇక్కడ కూడా Did she score... అని పూర్తిగా అనాల్సిన అవసరం లేదు.)
అలాగే అవును, కాదు పదాలకు కూడా do, does, did

వాడవచ్చు.
eg:
1)
Laxman: Did you meet Ram yesterday?
Bharat: Yes, I did.
మామూలుగా అయితే, Yes I met him అంటారు. Conversational గా అయితే 'Yes I did' చాలు.
2)
Divya: Does she sing well?
Deepika: She does, very well.
conversational గా She does అంటే చాలు. మామూలుగా అయితే, Yes, she sings very well అంటారు.
3)
Champa: Do you practice the game regularly?
Charan: Oh, yes, I do.
I practice the game regularly అని మొత్తం అనకుండా, 'I do' అంటే సహజంగా ఉంటుంది.
4)
Prameela: Does Kranthi meet you often?
Prasanthi: No, she doesn't (= does not)
ఇక్కడ answer, 'no' కాబట్టి she doesn't అంటారు. No, she does not meet me often అని పూర్తిగా అనక్కరలేదు.

5)
Sekhar: Did you talk to Kalyan yesterday?
Chandra: No, I didn't (= did not)
పూర్తిగా No, I did not talk to him. అనాల్సిన పనిలేదు.
6)
Mallik: Do you like cricket?

Madhav: No, I don't (= do not)
I don't like cricket అని పూర్తిగా అనక్కరలేదు.
ఈ కింది conversation పరిశీలించండి. Do, does did లాగానే am, is, are, was, were లతో క్లుప్తంగా responses ఇవ్వవచ్చు.
1)
Padma: Are you a teacher?
(మీరు టీచరా?)
Prakash: Yes I am. (అవును)
Yes, I am a teacher అనక్కరలేదు.
2)
Sita: Is Uma a good singer?
Alivelu: No, she isn't (= is not)
(ఆమె కాదు)
3)
Ramesh: Are you students?
Jagan & Naresh: No, we aren't/yes, we are

SPOKEN ENGLISH

ఆంగ్లభాషణ 13

Madhav: No, I don't (= do not)
I don't like cricket అని పూర్తిగా అనక్కరలేదు.
ఈ కింది conversation పరిశీలించండి. Do, does did లాగానే am, is, are, was, were లతో క్లుప్తంగా responses ఇవ్వవచ్చు.
1)
Padma: Are you a teacher?
(మీరు టీచరా?)
Prakash: Yes I am. (అవును)
Yes, I am a teacher అనక్కరలేదు.
2)
Sita: Is Uma a good singer?
Alivelu: No, she isn't (= is not)
(ఆమె కాదు)
3)
Ramesh: Are you students?
Jagan & Naresh: No, we aren't/yes, we are

(పై జవాబుల్లో 2 లో No, she is not a good singer అని కాని, 3 లో No, we are not students అని కానీ పూర్తిగా అనక్కరలేదు) కొంచెం హేళనగా జవాబివ్వడానికి కూడా ఈ clipped responses- కుదించిన స్పందనలు- వాడుతుంటారు. ఈ కింది సంభాషణ చూడండి.
Govind: I play better than Sachin.
(నేను సచిన్ కంటే బాగా ఆడతాను.)
Govardhan: Oh, do you? People don't know that, unfortunately
(ఓహో, అలాగా? ప్రజలకది తెలియదు, దురదృష్టం - ఇది హేళన)

Suman: అది గొప్పదో కాదో నాకు తెలీదు, కాని one of the hottest అని మాత్రం తెలుసు.
6)
Madan: నువ్వు చాలా మంచివాడిలా కనిపిస్తున్నావు. (seem; a good fellow వాడండి)
Manoj: అవునా? అది నీ మంచితనం వల్ల
7)
Mukund: వాళ్లు భారతీయులూ?
Murari: కారు/ అవును.
8)
Nelson: ఈ పుస్తకాలు మీవో?
Neeraj: అవును. అవన్నీ నావే/కావు.
9)
Taruni: మీరు టీవీ సీరియల్స్ చూస్తారా?
Sania: అవును చూస్తాను/చూడను.
Taruni: అవి ఆసక్తిగా ఉంటాయా.
Sania: అవును/కాదు ('are' వాడండి)
10)
Bhaskar: వాళ్ళిక్కడ ఉండేవాళ్ళా? (were వాడండి)
Bhanu: అవును/కాదు (were వాడాలి)
11)
Teacher: ఈ ప్రశ్న కష్టమా?
Pupil: అవును/కాదు (is రావాలి)

Answers:
1)
Pratima: Do you speak Tamil?
Pratibha: Yes, I do / No, I don't.
2)
Janaki: Does Venu like Tennis?
Jayanthi: Yes, he does / No, he doesn't.
3)
Shyam: I want to become the CM
Sundar: Oh, do you? Is that enough?
4)
Prabhat: Kamal left for/went to Mumbai yesterday
Praveen: Did he? Why?
5)
Sukumar: Our city is the best in A.P.
Suman: Oh, is it? which city is it?
Sukumar: Vijayawada
Suman: I don't know whether it is the best, but I know it is one of the hottest places.
6)
Madan: You seem/appear to be a good fellow
Manoj: Do I? That's because of your goodness.
7)
Mukund: Are they Indians?
Murari: No, they aren't / yes, they are
8)
Nelson: Are these books yours?
Neeraj: Yes, they are all mine / No, they aren't. (= are not)
9)
Taruni: Do you watch TV serials?
Sania: Yes, I do / No, I don't (=do not)
Taruni: Are they interesting?
Sania: Yes, they are / No, they aren't
10)
Bhaskar: Were they here?
Bhanu: Yes, they were / No, they weren't
11)
Teacher: Is this question difficult?
Pupil: Yes, it is / No it isn't

జవాబు: మొదటి వాక్యం కరెక్ట్ కాదు. was తర్వాత, అంటే ఏ 'be' form తర్వాత కూడా, do, go, come, walk లాంటి 1st RDW (1st Regular Doing Words) రావు. ఇక్కడ was do అనేది English కాదు. రెండో వాక్యం 'What did he do?' కరెక్ట్. ఇక్కడ verb: did do = did. Answer: He played / sang; He did not do anything లాగా రావచ్చు.
జవాబు: This stone was laid by somebody అనే వాక్యంలో 'laid' గురించి వివరించగలరు. అలాగే lying అనే, lie అనే verbs కు, laid అనే verb కు present, past, past participle తెలపండి.
- ఎస్.వై.కె., లెస్సెట్టి పేట

జవాబు: This stone was laid by somebody ఇక్కడ stone అంటే పునాదిరాయి. అంటే, Dams, బిల్డింగ్స్ లాంటి నిర్మాణాలు ప్రారంభించేటప్పుడు VIPలు పునాదిరాయి వేయడం / శంకుస్థాపన చేయడం.
The CM laid the foundation stone for the bridge.
(ముఖ్యమంత్రి పుంతెనకు పునాదిరాయి వేశారు / శంకుస్థాపన చేశారు.)
lie (present tense) (అబద్ధం చెప్పడం), lied (past tense), lied (past participle).
lie (present) (పడుకోవడం, విశ్రాంతి తీసుకోవడం...), lay (past), lain (past participle).
lay (present) (ఉంచడం, గుడ్లు పెట్టడం, శంకుస్థాపన చేయడం), laid (past), laid (past participle).

ప్రశ్న: 'Best' కు ముందు First, second, next అనే పదాలు ఉపయోగించవచ్చా?
- జి.వి.శ్రీదేవి, అమడాలవలస
జవాబు: 'First best' అని అనం. ఎందుకంటే, 'best' లోనే first అనే భావం ఉంది. next best, second best, third best... అనవచ్చు.
ప్రశ్న: Interrogative sentences లో helping verbs ను ఉపయోగించేటప్పుడు was లేదా did ఏయే సందర్భాల్లో వాడాలి? కింది వాక్యాల్లో ఏది సరైనదో తెలపండి.
1) What was he do?
2) What did he do?
- ఎస్.వై.కె., లెస్సెట్టి పేట

Let's go to a movie

వ్రతభ

eg:
1) What gives light and heat to the world?
 (ప్రపంచానికి వెలుగును, వేడిని ఇచ్చేది ఏది?)
2) What happened yesterday?
 (నిన్న ఏం జరిగింది?)

ఈ రెండు వాక్యాల్లో what తర్వాత does give అని కానీ, did happen అని కానీ అనం. అలాగే, 'who' తర్వాత కూడా.

eg:
1) Who knows the answer?
 (సమాధానం ఎవరికి తెలుసు? 'Who does know?') అనం.)
2) Who gave you the book last night?
 (నిన్న రాత్రి నీకు ఆ పుస్తకం ఎవరిచ్చారు? - Who did give you? అనం.)

Ram: నువ్వు బాగా డ్రైవ్ చేస్తావా? (Good at driving/well రెండూ వాడండి)
Rahim: నువ్వు చూస్తావా ఎలా చేస్తానో? రా, కాస్త దూరం వెళ్దాం.
 (కారు, బస్ లాంటి వాటిలో వెళ్లడం - ride)

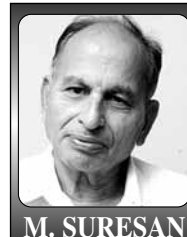
SPOKEN ENGLISH

ఆంగ్లభాషణ 14

Answer:
Ram: What happened yesterday?
Rahim: My car broke down.
Ram: Does it breakdown often?
Rahim: No. It doesn't usually. Only yester-

eg:
1) సినిమాతెగడం పద.
 Let's (= Let us) go to a movie
2) కాఫీ తాగుదాం
 Let's have Coffee
3) ఇంటికి వెళదాం పద.
 Let's go home
4) ఇంగ్లీష్ లో మాట్లాడుకుందాం
 Let us (Let's) converse in English
5) ఇంగ్లీష్ నేర్చుకుందాం
 Let's (Let us) learn English.

II.
 'Let' అంటే ఇంకో అర్థం చేయనివ్వ, తిననివ్వ, చూడనివ్వలాంటి భావం (= సమ్మతించడం)
1) వాడిని ఇక్కడికి రానీయండి.
 Let him come here
2) వాళ్లను వెళ్లనీయండి.
 Let them go
3) నన్ను మాట్లాడనీయండి.
 Let me talk
4) ఆవిడను పాడనీయండి.
 Let her sing
5) నన్ను విన్ననీయండి.
 Let me hear

III.
 Let అంటే ఇంకో అర్థం సమ్మతించడం (allow)
1) మళ్ళీ వాడిని ఇక్కడికి రానీయను
 I don't let him come here again.
2) వాడిని టైమ్ వేస్ట్ చేయనివ్వకు
 Don't let him waste time/ Let him not waste time.
3) దీన్ని వాడికి తెలియనివ్వకు
 Don't let him know it / Let him not know it.
4) ఆవిడతో వాడిని మాట్లాడనివ్వకు
 Don't let him talk to her.
5) వాడిని ఇక్కడ ఉండనివ్వకు
 Don't let him stay here/ Let him not stay here.
6) మేం పిల్లలను మాట్లాడనివ్వకు
 We don't let children talk.
 ఈ వాక్యాలన్నింటిలో let అంటే allow అని తెలుస్తోంది కదా.

రానీ...రానీ... వస్తే రానీ!!

ఈ సంభాషణ practice చేయండి.
Ram: నిన్న ఏం జరిగింది?
Rahim: నా కారు పాడైపోయి ఆగిపోయింది (break down వాడండి.)
 (break down అంటే కారు, లారీ, బస్, ఏదైనా యంత్రం చెడిపోయి ఆగిపోవడం)
Ram: తరచూ చెడిపోయి ఆగిపోతుందా?
Rahim: లేదు, లేదు. నిన్న మాత్రమే జరిగింది.
Ram: దాన్ని ఎవరు రిపేరు చేశారు?
Rahim: దగ్గర్లోనే ఉన్న మెకానిక్.
 (nearby= దగ్గరున్న)
Ram: నువ్వు డ్రైవ్ చేస్తావా?
Rahim: చేస్తాను.
Ram: నీకు డ్రైవరున్నాడా? నువ్వే డ్రైవ్ చేస్తావా?
Rahim: డ్రైవర్ లేడు. నేనే డ్రైవ్ చేస్తా.

day.
Ram: Who repaired it?
Rahim: A nearby mechanic.
Ram: Do you drive?
Rahim: Oh, Yes, I do.
Ram: Have you/ Do you have a driver, or do you drive it yourself?
Rahim: I don't have a driver. I drive it myself.
Ram: Do you drive well? / Are you good at driving?
Rahim: (Do you) Want to see how I drive? Come, let's have a ride.
 ఇక్కడ 'let' ఉపయోగించి చూడండి.
 ఇలాంటి సందర్భాల్లో 'let' అంటే ఏదైనా పని చేద్దాం అని సూచించడం.

Venkat: Someone wants to see you.
 (ఎవరో మిమ్మల్ని చూడాలనుకుంటున్నారు.)
Venu: Let him come in. (లోపలికి రమ్మనండి.)
Venkat: He wants to talk you sir.
 (ఆయన మీతో మాట్లాడాలనుకుంటున్నారు.)
Venu: Ok, what does he want to talk to me?
 (సరే, ఆయన నాతో ఏం మాట్లాడాలనుకుంటున్నారు?)
Venkat: I do not know.
 (నాకు తెలియదు.)
Venu: Ok, let him talk. First of all let him come in.
 (సరే, అతడిని మాట్లాడనీయండి. ముందు లోపలికి రానీయండి.)
 పై సంభాషణలో let వాడుక గమనించండి. దీన్ని మన సంభాషణలో సర్దుసాధారణంగా వాడుతుంటాం.
 English లో I RDW (Regular Doing Words-go, come లాంటి verbs)ను notతో questions లో వాడినప్పుడు 'do'; II RDW (goes, comes లాంటి verbs) కు questionsలో 'not' తో వాడినప్పుడు 'does'; Past Doing Words (PDW- went, came లాంటి verbs) కు 'not' తో questions లో వాడినప్పుడు 'did' వస్తుందని తెలుసుకున్నాం. అయితే కొన్ని సందర్భాల్లో what, who తర్వాత do, does, did అనేవి రావని గమనించాలి.

ప్రశ్న: Being ను సాధారణంగా passive voiceలో వాడతాం. కానీ He is being difficult వాక్యంలో being ను ఏవిధంగా వాడారో తెలియజేయగలరు. Actually being తర్వాత verb past participle లో ఉండాలి కదా! being ను ఏ సందర్భంలో వాడతారో తెలియజేయగలరు.
 - యం. సర్పరాజ్ సవాజ్, కర్నూలు
జవాబు: He is being difficult- అంటే అతను ఇప్పుడు సమస్యగా ఉన్నాడు అని అర్థం. ఇక్కడ 'is being' అంటే ఇప్పుడు ఉండడం (continuous), is being తర్వాత past participle ఉంటే అది passive voice అవుతుంది.
 The letter is being written (రాయబడుతూ ఉంది I am/We are writing the letter కు passive). is being పక్కన difficult లాంటి గుణాలను తెలిపే మాటలుంటే అవి ఉండే వాళ్ళగా ఉన్నారని అర్థం.
 I am being good to you.
 నీ పట్ల నేను మంచిగా ఉంటున్నాను (ఇప్పుడు).
 He is being harsh.

అతడు చాలా కఠినంగా ఉన్నాడు అని అర్థం.
ప్రశ్న: వ్యాకరణ సూత్రాలను అనుసరించి
 What will you be?
 Where will you be?
 What will your plan be?
 How will your plan be?
 అని ప్రశ్న వాక్యాలు ఉండాలి. ప్రశ్నలో సజ్జెక్టు ముందు will be/ shall be/ can be/ may be రాకూడదు కదా! కానీ ఇటీవల మీరు స్పృకెన్ ఇంగ్లీష్ ఆలో భాగంలో రాసిన సంభాషణలో What will be your plan? అని రాశారు అది తప్పు కదా! ఒప్పు అయితే గ్రామర్ సూత్రం తెలియజేయగలరు.
 - అల్లంరాజు కృష్ణగీతార్జున, నిడదవోలు
జవాబు: What will be your plan? కరెక్ట్. అయితే మీ సందేహం కూడా సరైనదే. what తో ప్రారంభించే ప్రశ్నలకు కొన్ని సందర్భాల్లో will be, shall be లు కలిపే వస్తాయి. ఇవి 'what questions' కు మాత్రమే. అయితే What will your plan be? అనడం కూడా కరెక్ట్. ఎక్కువగా What

will be your plan? అంటాం.
ప్రశ్న: having ను ఏయే సందర్భాల్లో వాడతారు? ఈ పదం వచ్చినప్పుడు verb కూడా past participle లోనే వాడాలా? ఉదాహరణలతో వివరించండి.
 - కారె రవికుమార్, భోగాపురం
జవాబు: I, We, You, They అయితే have అంటాం. He, She, It అయితే has అంటాం.
a) I/We/You/My friends (they) have the book.
b) My friend (He/She) has the book.
c) The fan (It) has three blades.
 have/has రెండు అర్థాలు:
 1. ఏదైనా ఒకరికి ఉండడం (కలిగి ఉండడం).
 పై వాక్యాల్లో have అర్థం ఇదే.
 2. తినడం, తాగడం (ఆహారం)
a) I have coffee in the mornings.
 (నేను ఉదయం కాఫీ తీసుకుంటాను.)
b) My mother has breakfast at 8 AM.
 (అమ్మ ఉదయం ఎనిమిదింటికి బ్రేక్ ఫాస్ట్ చేస్తుంది.)

am having, is having, are having అనేవి తినడం, తీసుకోవడం అనే అర్థానికే వాడతారు. కలిగి ఉండడం అనే అర్థంతో వాడరు.
 I am having a car అంటే నేను కారును తింటున్నాననే వివరించాడని వస్తుంది.
 నాకు కారుంది- అనడానికి I have a car.
 నా స్నేహితుడికి ఒక కొడుకు, ఒక కూతురు ఉన్నారు.
 My friend has a son and a daughter.
 My friend is having a son and a daughter.
 అంటే వచ్చే వివరించాడని- ఆయన వాళ్లను తింటున్నారని కదా!
 కాబట్టి ఇటువంటిచోట్ల am having / is having / are having వాడం.
 I am having tea, because coffee is not available. ఇక్కడ am having correct.
 (కాఫీ లేదు కాబట్టి టీ తాగుతున్నాను)
 She is having a beautiful necklace.
 ఇది రైట్ కాదో చూడండి. కాదుకదా. ఆమె నెక్లెస్ ను తినదు. కాబట్టి she has a beautiful necklace అనాలి. having కు సంబంధించి మరిన్ని విషయాలు రాబోయే వ్యాసాల్లో చర్చిద్దాం.

Murali: Hi Sravanthi, keeping well?
(సవంతీ, బాగున్నావా?)
ఇది కూడా పలకరింపే. మీ conversation లో వాడండి.

Sravanthi: I am, of course. How about you?
(నేనుకూలాసానే. నీ సంగతి?)
(How about you? = నీ సంగతి)

Murali: I am OK. I saw you at the park last evening.
(బాగానే ఉన్నాను. నిన్న సాయంత్రం నేను నిన్ను పార్కులో చూశాను.)

Sravanthi: But I didn't (= did not) see you. Why didn't you (= did you not) talk to me.
(నేను నిన్ను చూడలేదు. మరెందుకు నాతో మాట్లాడలేదు?)

How about you?

Murali: I had a call from home. My mother wanted me immediately. So I rushed home.
(నాకు ఇంటి నుంచి ఫోన్ వచ్చింది. అమ్మ నన్ను వెంటనే రమ్మంది. హడావుడిగా ఇంటికెళ్లాను.)

Sravanthi: I stayed at with my friend Sudha till 7 PM.
(నా స్నేహితురాలు సుధతో రాత్రి 7 గంటల వరకు పార్కులోనే ఉన్నాను.)

ఈ conversation లో verbs- saw, had, wanted, rushed and stayed. అవే Questions లో వచ్చినప్పుడు did see, did talk అవడం గమనించండి. ఈ verbs ను Past Doing Words అంటారు. ఇవి గతంలో మనకు తెలిసిన సమయంలో (ఏ రోజు, ఏ సంవత్సరం, ఏ సమయం, ఏ నెల తదితర వివరాలు) జరిగిన సంఘటనలను గురించి చెబుతాయి. వాటిని మళ్ళీ ఒకసారి గుర్తుతెచ్చుకుందాం.

Past doing Words కు మరికొన్ని ఉదాహరణలు చూడండి.

Regular Doing Words	Past Doing Words
Come, Comes	Came
Sing, Sings	Sang
Like, Likes	Liked
Talk, Talks	Talked
Smell, Smells	Smelt

Regular Doing Words కు not తో questions లో do, does వస్తాయి.
come - not తో/ question లో do come
comes - not తో/ question లో does come

Walk - not తో/ question లో do walk
Walks - not తో/ question లో does walk
(For Regular actions)
అలాగే Past Doing Words (came, walked, talked, sang, stood లాంటి verbs) కు not తో, question లో 'did' వస్తుంది. (మళ్ళీ గుర్తుంచుకోండి. టైమ్ తెలిసిన past action కు Past Doing Word వాడతారు.)
He sang well yesterday.
(నిన్న బాగా పాడాడు)
నిన్న బాగా పాడలేదు (అంటే not తో)
He did not sing well yesterday.
'did' not తో రావడం గమనించండి.
నిన్న బాగా పాడాడా? (ఇది question)
Did he sing well yesterday?
ఇక్కడ question లో కూడా 'did' రావడం గమనించండి.
నిన్న ఎలా పాడాడు?
How did he sing?
ఎప్పుడు పాడాడు?
When did he sing?

జరిగినవి... జరగనివి!

కాబట్టి గుర్తుంచుకోవాల్సిన విషయం-
Past Doing Word ను (past simple form) not తో గాని, question లో గానీ వాడితే did + 1st Regular Doing Word అవుతుంది.
He sang well yesterday.
a) He did not sing well yesterday.
b) Did he sing well yesterday?
sang + not/? = did sing
ఈ కింది వాక్యాలు ఇంగ్లీష్ లో practice చేయండి.
eg: అతను నిన్న ఇక్కడికి వచ్చాడు.
He came here yesterday.

అతను నిన్న ఇక్కడికి రాలేదు.
He did not come here yesterday.
అతను నిన్న ఇక్కడికి వచ్చాడా?
Did he come here yesterday?

- a) ఆమె గత వారం అమెరికా వెళ్లింది.
b) ఆమె గతవారం అమెరికా వెళ్లేదు.
c) ఆమె అమెరికా వెళ్లిందా?
- a) అతను గత సంవత్సరం డిగ్రీ పూర్తిచేశాడు.
b) అతను గత సంవత్సరం డిగ్రీ పూర్తి చేయలేదు.
c) అతను డిగ్రీ ఎప్పుడు పూర్తిచేశాడు?
- a) తరగతులు ఉదయం పదింటికి ప్రారంభమయ్యాయి.
b) తరగతులు ఉదయం పదింటికి ప్రారంభం కాలేదు.
c) తరగతులు ఉదయం పదింటికి ప్రారంభమయ్యాయా?
- a) నిన్న నువ్వు అతడిని కలుసుకున్నావు.
b) నిన్న నువ్వు అతడిని కలుసుకోలేదు.
c) నిన్న నువ్వు అతడిని ఎందుకు కలుసుకున్నావు?
- a) గత వారం వాళ్లు ఇక్కడికి వచ్చారు.
b) గత వారం వాళ్లు ఇక్కడికి రాలేదు.

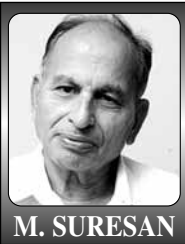
- a) గత వారం వాళ్లు ఇక్కడికి ఎప్పుడు వచ్చారు?
b) గత వారం వాళ్లు ఇక్కడికి ఎందుకు వచ్చారు?
c) గత వారం వాళ్లు ఇక్కడికి ఎందుకు రాలేదు?
- a) నేనామెను మొదట నాలుగేళ్ల క్రితం (ago) కలుసుకున్నాను.
b) నేనామెను మొదట నాలుగేళ్ల క్రితం కలుసుకోలేదు.
c) నువ్వు ఆమెను ఎప్పుడు కలుసుకున్నావు?
d) అప్పుడు ఆమె నీతో ఏం చెప్పింది?
e) అప్పుడు ఆమె నీతో ఏమన్నా చెప్పిందా?

- a) మేం నిన్నటికే ఇవన్నీ సిద్ధం చేశాం.
b) మేం నిన్నటికే ఇవన్నీ సిద్ధం చేయలేదు.
c) మీరు నిన్నటికే ఇవన్నీ సిద్ధం చేశారా?
d) మీరు నిన్నటికే ఇవన్నీ ఎందుకు సిద్ధం చేయలేదు?
e) మీరు నిన్నటికే ఇవన్నీ ఎందుకు సిద్ధం చేశారు?
- a) నేను గత సంవత్సరం నెల్లూరులో చదివాను.
b) నేను గత సంవత్సరం నెల్లూరులో చదవలేదు.
c) నువ్వు ఎక్కడ చదివావు?
d) నువ్వు నెల్లూరులో చదివావా?
- a) నిన్న నేను సినిమాకు వెళ్లాను.
b) నిన్న నేను సినిమాకు వెళ్లేదు.
c) నువ్వు నిన్న సినిమాకు వెళ్లావా?
d) నిన్న నేను సినిమా కెళ్లానా?
e) నిన్న నువ్వు సినిమాకు ఎందుకెళ్లావు?
f) నిన్న నేను ఏ సినిమాకు వెళ్లాను?
- a) హేమంత్ గత వారం కారు కొన్నాడు.
b) హేమంత్ గత వారం కారు కొనలేదు.
c) హేమంత్ గత వారం కారు కొన్నాడా?
d) హేమంత్ గత వారం ఏ కారు కొన్నాడు?

Answers:

- a) She went to / left for the US last Week.
b) She did not go to / leave for the US last Week.
c) Did she go to / leave for the US?
- a) He completed (his) degree last year.
b) He did not complete (his) degree last year.
c) When did he complete (his) degree?
ఇక్కడ 'Complete' బదులు, 'take', 'pass' వాడి practice చేయండి.
- a) The classes began at 10 AM.
b) The classes did not begin at 10 AM.
c) Did the classes begin at 10 AM.?
- a) You met him yesterday.
b) You did not meet him yesterday.
c) Why did you meet him yesterday?
- a) They came here last week.

- b) They did not come here last week.
c) When did they come here last week?
d) Why did they come here last week?
e) Why didn't they come here last week?
(didn't they = did they not / did not they)
- a) I met her first (for the first time) four years ago (back కాదు).
b) I did not meet her four years ago.
c) When did you meet her?
d) What did she tell you / say to you then?
e) Did she tell you / say anything to you?
- a) We made all these ready yesterday.
b) We did not make all these ready yesterday.
c) Did you make all these ready yesterday?
d) Why didn't you (did you not / did not you) make all these ready yesterday?
e) Why did you make all these ready yesterday?
- a) I studied in Nellore last year.
b) I did not study in Nellore last year.
c) Where did you study?
d) Did you study in Nellore?
- a) I went to a movie yesterday.
b) I did not go to a movie yesterday.
c) Did you go to a movie yesterday?
d) Did I go to a movie yesterday?
e) Why did you go to a movie yesterday?
f) Which movie did I go to, yesterday?
- a) Hemant bought a car last week.
b) Hemant did not buy a car last week.
c) Did Hemant buy a car last week?
d) Which car did Hemant buy (last week)?

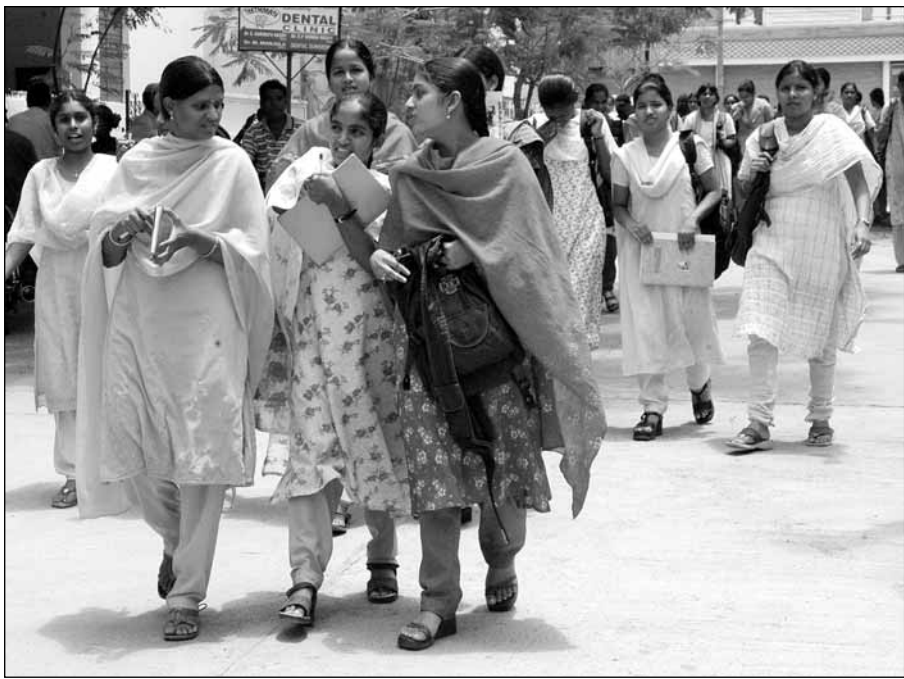
M. SURESAN

కాబట్టి past actions, time stated (టైమ్ తెలిసి, గతంలో జరిగిన) వాటికి Past Doing Word (came, sang, wrote లాంటివి) వాడతారు. జరగని వాటికి questions తో did + 1st Regular Doing Word వాడతారు.

ప్రశ్న: Standard English ప్రకారం ఇతరుల ఫోన్ నెంబర్ మన ఆడ్రెస్ గా ఇస్తే ఏమని పిలవాలి.
- శ్రీధర్, తిరుపతి

జవాబు: pp number అనడం సరి కాదు. పాతరోజుల్లో ఫోన్స్ చాలా అరుదుగా ఉండి, STD లేకుండా Trunk booking ఉన్నప్పుడు ఫోన్ నెంబరు ఇచ్చి పలానా వ్యక్తికి (Particular Person -PP) call అని చెబితే ఆ వ్యక్తే వచ్చి మాట్లాడే వరకు ఆగేవారు. ఇతరుల ఫోన్ నెంబర్ మనని పిలవడానికి వాడితే అది CONTACT NUMBER- అంటే ఆ నెంబర్ మీద దొరుకుతాను అని అర్థం.

Students go to college to study

Prasanthi: Hi Preethi, where were you yesterday?

(ప్రీతి, నిన్న నువ్వు ఎక్కడున్నావు?)

Preethi: I went to Ameerpet to see my cousin Prema.

(మా cousin Preమాను చూడడానికి Ameerpet వెళ్లాను.)

Prasanthi: I called you yesterday to ask you for some books. Why is Prema in Hyderabad now?

(కొన్ని పుస్తకాలు అడగడానికి నిన్న నీకు ఫోన్ చేశాను. ప్రేమ హైదరాబాద్ లో ఎందుకుంది?)

Preethi: To join a software institute here. (ఇక్కడ software institute లో చేరడానికి)

Prasanthi: Which institute does she want to study in?

(ఏ ఇన్స్టిట్యూట్ లో చదవాలనుకుంటోంది?)

Preethi: I don't know. To learn software in some good place is all that she wants.

(తెలీదు. ఆమెకు కావాల్సినదల్లా ఏదో ఒక మంచి institute లో software నేర్చుకోవడం)

పై సంభాషణలో to see, to ask, to join, to learn అన్న మాటలు గమనించండి.

ఇవన్నీ ఏ రూపంలో ఉన్నాయి?

To తర్వాత 1st Regular Doing Words (see, ask, join, learn) వస్తున్నాయి కదా. వీటిని infinitives అంటారు.

Englishలో infinitive కు చాలా ప్రాముఖ్యం ఉంది. Infinitive కు మరికొన్ని ఉదాహరణలు-

- ◆ to eat
- ◆ to smoke
- ◆ to buy
- ◆ to sell etc.

Infinitive ను మూడు అర్థాలతో వాడతారు. పై సంభాషణలో మీరు గమనించే ఉంటారు.

◆ ఉద్దేశం (purpose) తెలియజేయడం.

a) Students go to college to study. (చదవడానికి)

b) Suseela came here to join a college. (college లో చేరడానికి)

c) He went out an hour ago to buy vegetables. (కొనడానికి)

◆ Want, wish, hope, expect, desire లాంటి కోరి

మూడు అర్థాలతో infinitive

కలు తెలిపే verbs పక్కన infinitive వస్తే 'చేయా లని' అనే అర్థం వస్తుంది.

a) She wants to sing. (పాడాలని అనుకుంటోంది.)

b) He wishes to go home. (ఇంటికి వెళ్లాలని అనుకుంటున్నాడు.)

c) They hope to pass. (pass అవ్వాలని/అవుతామని ఆశిస్తున్నారు.)

d) Kamala expects to get a prize. (ప్రైజ్ పొందుతానని అనుకుంటోంది.)

◆ రాయడం, (to write), తినడం (to eat) etc అనే పనులను infinitive తెలియజేస్తుంది.

a) To sit in the class for five hours a day is not a joke. (అయిదు గంటలు క్లాస్ లో కూర్చోవడం తమాషా కాదు.)

b) To drive a car in such traffic is difficult. (ఇలాంటి traffic లో car drive చేయడం చాలా కష్టం.)

c) To smoke is bad for health. (పొగ పీల్చడం ఆరోగ్యానికి హానికరం.)

ఈ కింది వాక్యాలను Englishలో practice చేయండి.

1) నేను వెళ్లాలనుకుంటున్నాను.

2) ఆమె పాడాలని అనుకుంటోంది.

3) ప్రతి విద్యార్థి best college లోనే చేరాలనుకుంటాడు.

4) ఒక రోగిని చూడడానికి నిన్న ఆసుపత్రికి వెళ్లాను.

5) వేణు చదరంగం ఆడడానికి రోజూ సుబ్బారావు ఇంటికి వెళతాడు.

6) ఈ గ్రూప్ చదవడం ప్రేమికి ఇష్టం లేదు.

7) అంతదూరం నడవడం సులభం కాదు.

8) వాడు నిన్న సర్టిఫి కెట్టు తెచ్చుకోడానికి college కి వెళ్లేడు.

9) ఆమె ఆ బీరకొనాలని అనుకుంటోందా?

10) నీకు చదవడం ఇష్టం లేదా? (like వాడండి)

11) ఆ ఉద్యోగం వస్తుందని ప్రమీల ఆశిస్తోందా? (hope, get) వాడండి.

12) పుస్తకం కొనడానికి నిన్న ఎక్కడికి వెళ్లావు?

13) రామువకి చదవాలని లేదు.

b) To drive a car in such traffic is difficult. (ఇలాంటి traffic లో car drive చేయడం చాలా కష్టం.)

c) To smoke is bad for health. (పొగ పీల్చడం ఆరోగ్యానికి హానికరం.)

ఈ మూడో అర్థం (రాయడం, తినడం లాగా) వచ్చినప్పుడు infinitive బదులు 'ing' from (eating, smoking, etc) వాడవచ్చు. అర్థం మారదు.

a) To sit in the class for five hours is not a joke.

Sitting in the class for five hours is not a joke (to sit - sitting).

b) To drive a car is difficult. Driving a car is difficult

c) To smoke is bad for health. Smoking is bad for health.

ఈ కింది వాక్యాలను Englishలో practice చేయండి.

1) నేను వెళ్లాలనుకుంటున్నాను.

2) ఆమె పాడాలని అనుకుంటోంది.

3) ప్రతి విద్యార్థి best college లోనే చేరాలనుకుంటాడు.

4) ఒక రోగిని చూడడానికి నిన్న ఆసుపత్రికి వెళ్లాను.

5) వేణు చదరంగం ఆడడానికి రోజూ సుబ్బారావు ఇంటికి వెళతాడు.

6) ఈ గ్రూప్ చదవడం ప్రేమికి ఇష్టం లేదు.

7) అంతదూరం నడవడం సులభం కాదు.

8) వాడు నిన్న సర్టిఫి కెట్టు తెచ్చుకోడానికి college కి వెళ్లేడు.

9) ఆమె ఆ బీరకొనాలని అనుకుంటోందా?

10) నీకు చదవడం ఇష్టం లేదా? (like వాడండి)

11) ఆ ఉద్యోగం వస్తుందని ప్రమీల ఆశిస్తోందా? (hope, get) వాడండి.

12) పుస్తకం కొనడానికి నిన్న ఎక్కడికి వెళ్లావు?

13) రామువకి చదవాలని లేదు.

Answers:

1) I want to go.

2) She wishes to sing.

3) Every student wants to join the best college.

4) I went to the hospital yesterday to see a patient.

5) Venu goes to Subbarao's everyday to play chess.

6) Prem does not like to study this group.

7) To walk/walking such a distance is not easy.

8) He did not go to college yesterday to get the certificates.

9) Does she want/wish to buy the sari?

10) Don't you like (Do you not like) to study?

11) Does Pramila hope to get that job?

12) Where did you go yesterday to buy the

book?

13) Raghava does not want to study. ఈ మాటలు గమనించండి

Scold, chide, reprimand = కోప్పడడం, మందలించడం, కేకలేయడం

crush = నలపడం, పిండడం, నలిగిపోవడం

Squeeze = (రసం కోసం) పిండడం

Squeeze tooth paste/shaving cream on the brush. (బ్రష్ మీద paste వేయడం).

Squeeze dry = దుస్తులు పొడిగా అయ్యేంత వరకు పిండడం.

ఇదే అర్థంతో ఇంకో మాట wring.

twist = వంచడం, మెలిపెట్టడం

twist the arm = చేయి మెలిపెట్టడం

fold = మడత, మడత పెట్టడం

ఈ కింది పేర్లు తెలుసుకోండి.

lizard - బల్లి

(Dinosaurs లాంటి వాటిని giant lizards అంటారు)

giant - భారీ శరీరం గలవాడు

(WWE లో wrestlers లాగా). giant, gigantic

(జయంట్, జైగాంటిక్) అన్నా చాలపెద్ద size అని.

His is a gigantic figure. (భారీ ఆకారం); Giant wheel తెలుసుకదా.

తాబేలు - tortoise (టాటిస్).

ఊసరవెల్లి - chameleon (కమీలియన్)

పాపురం - dove/pigeon

చిలుక - parrot

ఇళ్లల్లో పెంచుకొనే కోళ్లు లాంటివి - domestic fowl.

ప్రశ్న: స్ట్రెస్ ఇంగ్లీష్ పదకొండో భాగంలో రమేశ్, సర్కెల్ సంభాషణ ఆ రోజు జరిగినదే.

ఉదయం పూర్తయిన పనులకు సంబంధించిన సంభాషణ present perfect tense లో ఉండాలి కదా.

మీరు past tense లో ఇచ్చా రేమిటి? నిన్న లేదా గతంలో ఎప్పుడైనా జరిగిన విషయాలకు past tense వాడాలి కదా.

ముఖ్యంగా bought, didn't you లకు బదులుగా have bought, haven't you లాంటి present perfect ఉపయోగించ వచ్చు కదా వివరించగలరు.

- సి హెచ్. రామచంద్రమూర్తి, కాకినాడ

జవాబు: Past actions, time known గతంలో జరిగినవి ఏ టైమ్ లో ఏ నెలలో, ఏ రోజు అని కచ్చితంగా చెప్పగలిగితే అప్పుడు మనం past simple మాత్రమే వాడతాం.

గతంలో జరిగిన పని ఎప్పుడు, ఏ నెల, ఏ రోజు, ఏ టైమ్ లో అని చెప్పనప్పుడు (అంతకు ముందు టైమ్ సందర్భానుసారంగా తెలిసినప్పుడు తప్ప) present perfect వాడతాం.

a) He has brought a car. (టైమ్ తెలియజేయడం లేదు)

b) He bought the car this morning. (టైమ్ చెబుతున్నాం)

VOCABULARY

ఈ కింది Vocabulary items మీ సంభాషణల్లో వాడండి

1) ఈర్ష్యపడడం- envy she envies her sister. (సోదరి మీద ఆమె ఈర్ష్యపడుతోంది)

2) jealousy- అసూయ jealous - అసూయతో ఉండడం ఇతరులకున్నవి మనకు లేనప్పుడు మనకు కలిగే బాధ- ఈర్ష్య (envy).

మనకున్నది ఇతరులకు కూడా ఉండి మన ప్రాముఖ్యం తగ్గిందనుకుంటే అది అసూయ (jealousy).

A poor man may envy a rich man. (ధనవంతుడిని చూస్తే పేద వాడికి ఈర్ష్య కలగవచ్చు)

She is jealous of her neighbour because

she bought the same necklace as hers. (తనకున్న నెక్లెస్ లాంటిదే పక్కంటావిడ కొన్నందుకు ఆమెకు అసూయ)

3) gratitude - (గ్రాటిట్యూడ్) కృతజ్ఞత. He has gratitude.

4) grateful - (గ్రేయ్ ఫుల్) కృతజ్ఞత కలిగిన I am grateful to you for your help. (మీ సహాయానికి కృతజ్ఞుడిని)

5) దేవుడి పట్ల కృతజ్ఞత గల - thankful I am thankful that I have such parents. (అలాంటి తల్లిదండ్రులున్నందుకు దేవుడికి కృతజ్ఞుడిని)

(grateful - మనిషి పట్ల కృతజ్ఞత గల, thankful - దేవుడి పట్ల కృతజ్ఞత గల)

Bhaskar: Hi, Bhanu. What are you doing?
(భాను ఏం చేస్తున్నావు)

Bhanu: Don't you see? I am preparing for an exam.
(చూడడం లేదా? పరీక్షకు ప్రిపేరేషనున్నాను)

Bhaskar: Oh, are you? Where is your brother?
(అలాగా, మీ బ్రదర్ ఎక్కడ?)

Bhanu: He is getting ready to go to college
(కళాశాలకు వెళ్ళడానికి సిద్ధమవుతున్నాడు)

Bhaskar: And What about your parents?
(మరి మీ తల్లిదండ్రుల సంగతేంటి?)

Bhanu: They are watching the T.V.
(వాళ్ళ టీవీ చూస్తున్నారు.)

'What about', 'How about' లను 'సంగతేంటి?' అనేందుకు వాడుతుంటారు. practice చేయండి.

a) How about my money?
నా డబ్బు సంగతేంటి?

b) What about that book?
ఆ పుస్తకం సంగతేంటి?

c) How about a movie this evening?
ఈ సాయంత్రం సినిమాకెళ్ళదామా?

d) What about the dinner you promised me?
నాకిస్తానన్న డిన్నర్ విషయం ఏం చేశావ్? పై సంభాషణలో are doing, am preparing, is getting, are watching - ఈ verbs గమనించండి. వీటి రూపం: am + ... ing, is + ... ing, are + ... ing. ఈ formలో మరికొన్ని verbs.
am studying / is studying / are studying
am walking / is walking / are walking
am singing / is singing / are singing
am working / is working / are working
ఈ am + ing, is + ing, are + ing verb forms (present continuous / present progressive tense అంటారు) ఇప్పుడు ఈ క్షణంలో జరుగుతున్న పనులను తెలియజేస్తాయి.

★ 'I' తో am + ing,
★ he, she (ఏ పేరైనా singular లో), it (ఏ వస్తువైనా, జంతువైనా- singular లో) అయితే is + ing,
★ plural subjects అన్ని టీతో, you తో అయితే are + ing వస్తాయి.

a) I am watching the T.V.
నేను టీవీ చూస్తున్నాను (ఇప్పుడు).

b) My mother is cooking.
మా అమ్మ వంట చేస్తోంది (ఇప్పుడు).

c) Kumar is not studying.
కుమార్ చదవడం లేదు (ఇప్పుడు).

d) What is your father doing?
మీ నాన్నగారేం చేస్తున్నారో (ఇప్పుడు).

e) Where is he going?

వాడెక్కడికి వెళుతున్నాడు (ఇప్పుడు).

f) Are you threatening me?
నన్ను బెదిరిస్తున్నావా? (ఇప్పుడు).

g) She is not dancing well.
ఆమె నాట్యం బాగా చేయడం లేదు (ఇప్పుడు).

h) Am I troubling you?
నేను మీమ్మల్ని ఇబ్బంది పెడుతున్నానా? (ఇప్పుడు).

i) Why aren't they (are they not) coming?
వాళ్ళెందుకు రావడంలేదు (ఇప్పుడు).

j) You are wasting time.
నువ్వు టైమ్ వృధా చేస్తున్నావు (ఇప్పుడు).
am + ing, is + ing, are + ing verbs ను ఇప్పుడు జరుగుతున్న పనులకు వాడతారు. ఈ కింది వాటిని English లో బిగ్గరగా practice చేయండి.

Aruna: హాయ్ అమల! ఏం చేస్తున్నావు?
Amala: ఈ ప్రశ్నలకు జవాబులు రాస్తున్నాను.
Aruna: నేను నిన్ను disturb చేస్తున్నానా?
Amala: అదేం లేదు. TV నన్ను disturb చేస్తోంది.
Aruna: ఎవరు చూస్తున్నారు?
Amala: అమ్మ చూస్తోందనుకుంటా.

Amala: I think she is going to make tea for us. I think my brother is watching an English movie.
Aruna: No. He is watching a Telugu serial.
చాలా ముఖ్యమైన విషయం
1. am + ing, is + ing, are + ing - ఈ verbs ఇప్పుడు జరుగుతున్న పనులకు మాత్రమే వాడతారు. క్రమం తప్పని, ఎప్పుడూ జరిగే పనులకు, మీకు

b) మా అక్క వచ్చే వారం ఇక్కడికి వస్తోంది.
My sister is coming here next week.
c) వాళ్ళ రెండు మూడు రోజుల్లో కారు కొంటారు.
They are buying a car in two or three days.
d) సుమంత్ వచ్చేనెల అమెరికా వెళుతున్నాడు.
Sumanth is leaving for the US next month. (futureకు will, shall వాడవచ్చు. అయితే టైమ్ కచ్చితంగా తెలిసినప్పుడు, జరిగేపని కచ్చితమైనప్పుడు, am + ing/ is + ing/ are + ing ఎక్కువ వాడుతుంటారు.)
ఈ కింది వాటిని English లో practice చేయండి.
a) అతడు రేపు ఇక్కడికి వస్తున్నాడు.
b) మేము అరగంటలో బయల్దేరుతున్నాం.
c) వచ్చేవారం పాకిస్తాన్ జట్టు ఇక్కడ రెండు మ్యాచ్లు ఆడుతుంది.
d) వచ్చేవారం ఎవరు వస్తున్నారు?
e) డాక్టర్ని ఎప్పుడు కన్సల్ట్ చేస్తున్నావు?
f) వచ్చేవారం నేనక్కడికి వెళ్ళడం లేదు. ఆపై వారం వెళ్తాను. (ఆపై వారం = week after the next).
g) మంత్రి బ్రిడ్జిని రేపు ప్రారంభిస్తారు (inauguration).
h) యూనివర్సిటీ పది రోజుల్లో ఫలితాలను విడుదల చేస్తుంది (విడుదల = release).
i) వాళ్ళ వారంలో తిరిగి వస్తారు.
j) రేపు నేను సిఎమ్ను కలుసుకుంటా.

Answers:
a) He is coming here tomorrow.
b) We are starting/leaving in half an hour.
c) The Pak team is playing two matches here next week.
d) Who is coming next week?
e) When are you consulting the doctor?
f) I am not going there next week. I am going there the week after next.
g) The minister is inaugurating the bridge tomorrow.
h) The University is releasing the results in ten days.
i) They are returning within a week.
j) I am meeting the CM tomorrow.

ఇప్పుడు... ఈ క్షణం!!

Aruna: మీ brother కూడా చూస్తున్నాడు.
Amala: వాడూ చూస్తున్నాడా?
Aruna: అవును. మీ అమ్మ ఇప్పుడు వంటగదికి వెళ్తుంది.
Amala: మనకు టీ పెట్టడానికి వెళ్తుందనుకుంటా. (I think తో begin చేయండి) మా brother english movie చూస్తున్నాడనుకుంటా.
Aruna: కాదు. english movie చూడడం లేదు. తెలుగు serial చూస్తున్నాడు.

Answers:
Aruna: Hi, Amala, what are you doing?
Amala: I am writing answers to these questions.
Aruna: Am I disturbing you?
Amala: Not at all. (ఈ expression practice చేసి మీ సంభాషణల్లో వాడండి. 'అదేం లేదు, కానీ కాదు, లేనేలేదు అని అర్థం) The TV is disturbing me.
Aruna: Who is watching the TV?
Amala: I think my mother is watching the TV
Aruna: Your brother is also watching.
Amala: Is he also watching?
Aruna: Yes, but your mother is going into the kitchen.

తెలుసుకూ, Regular Doing Words (go, goes, come, comes, sing, sings లాంటి verbs) మాత్రమే వాడతారు. Every day, very often, frequent, rarely, never, once, twice, three times etc., a day, a week, a month etc. (అంటే regularity ని సూచించే మాటలతో వాడడం అన్నమాట.)
2. am + ing, is + ing, are + ing, టైమ్ తెలిస్తే

అంటే ఏ టైమ్, ఏ రోజు, ఏ నెల, ఏ సంవత్సరం, ఎన్ని రోజులు, ఎంతసేపు అనే వివరాలు తెలిస్తే జరగబోయే పనులకూ వాడవచ్చు.
a) నేను రేపు హైదరాబాద్ వెళుతున్నాను (I am leaving for Hyderabad tomorrow. ఇక్కడ tomorrow అని చెప్పడం వల్ల future action కు వాడుతున్నాం. tomorrow లేకపోతే 'I am leaving for Hyderabad' అంటే ఇప్పుడు వెళుతున్నా అని అర్థం.)

ప్రశ్న: All India Radio News వింటున్నప్పుడు కొన్ని సందేహాలు కలిగాయి. ఈ కింది వాక్యాలపై నా సందేహాలను తీర్చగలరు.

1. The Nationalist Congress party headed by Mr. Sarad Pawar complained that the congress is not consulting its constituent parties on important issues.
2. The BJP president Mr. Venkaiah Naidu has said that BJP will not support Congress at the centre.
3. However, Miss Umabharati contradicted the rumour that she is disobeying the party rules.
4. The PM Vajpayee said only NDA can provide stability to the country.
5. The TDP supremo Chandrababu Naidu said that only secular parties will play a major role in the elections.
6. The Municipal Commissioner Mr. Raghu Rami reddy said

జవాబు: మీరు రాసిన sentences లో మొదటిది '...complained that... is not consulting' కరెక్ట్ కాదు. మీకు వచ్చిన సందేహం సరైనదే. ఇక్కడ 'is' బదులు, 'was' ఉండాలి. అయితే complain చేసినప్పుడే కాకుండా ఆ తర్వాత కూడా consult చేయకపోవడం జరుగుతూ ఉంటే అప్పుడు ఎలా అనే సందేహం రావచ్చు. మార్గాంతరం 'complained' బదులు 'has complained' అని రాస్తే, 'is not consulting' తో కరెక్ట్

immediate measures are being taken up to provide drinking water to the residents of Kurnool.
నా సందేహమేమిటంటే News reader చదువుతున్న సమాచారం అంతా జరిగిపోయినదే. కాబట్టి ఇది Indirect Speech.
మొదటి వాక్యంలో is not consulting బదులు was not consulting అని, రెండో వాక్యంలో will not support బదులు would not support అని, ఆరో వాక్యంలో measures are being taken up బదులు measure were being taken up అని ఉండాలి కదా. అలా News reader ఎందుకు చదవలేదు? మన గ్రామర్ పుస్తకాల్లో Indirect Speech నియమాల ప్రకారం present continuous ను past continuousగా, will + present verb ను would + present verb గా మార్చాలి కదా! కానీ News లో అలా ఎందుకు మార్చి చదవలేదో అర్థం కాలేదు. దయచేసి నా సందేహాలను తీర్చగలరు.

- హనుమంతు, ప్రియాంక (గార్లదిన్నె)

ఉంటే 'is disobeying' correct.
Sentence 4: '... only NDA could' అని ఉండాలి. ఇక్కడ '... only NDA can' తప్పు.
Sentence 5: '... Naidu said that only secular parties will play' తప్పు. 'Would play' correct.
Sentence 6: '... Reddy said, ... are being taken up' సరికాదు. 'were being taken up' correct. ఇక్కడ కూడా '...Reddy has said'

అని మారిస్తే (said కు బదులు), అప్పుడు 'are being taken up' కరెక్ట్.
ఒక విషయం- Direct speech లో inverted commas వెలుపల ఉండే verbs- say, tell, ask, question లాంటి వాటిని Reporting verbs అంటారు. Inverted commas లోపల ఉండే verbs ను Reported verbs అంటారు. Reporting verbs present tense లో ఉంటే Indirect speech కు మార్చినప్పుడు, Reported verbs tense మార్చకూడదు.
a) "They play well," says Ram to Rahim. ఇక్కడ Quotations బయట ఉన్న reporting verb 'says' present tense. కాబట్టి Quotations లోపల ఉన్న reported verb 'play' tense మార్చకూడదు. దీనికి Indirect speech-
Ram says to (tells) Rahim that they play well.
అలాకాకుండా "They play well," said Ram to Rahim అన్న sentence లో Reporting verb 'said' past tense. ఇప్పుడు quotations లో ఉన్న play అనే reported verb ను past tense లోకి తప్పనిసరిగా మార్చాలి. దీనికి Indirect speech-
Ram told Rahim that they played well.

Mohan: Hi, Manoj, How are you getting along?
(హాయ్ మనోజ్, ఎలా ఉన్నావ్?)
ఇది కూడా పలకరింపే. practice చేసి వాడండి మీ సంభాషణలో
Manoj: Fine. Thank you. How are you?
(బాగానే ఉన్నాను. నువ్వు ఎలా ఉన్నావు?)
Mohan: Ok too. I am going to a movie. Why don't you come along?
(నేను సినిమాకెళ్తున్నాను. నువ్వు కూడా రావచ్చు కదా!)
Manoj: Like to. But I am going for a walk now.

I am taking Coffee

Regular Doing words (1st RDWs- go, walk లాంటి verbs), 2nd Regular Doing Words (2nd RDWs- goes, walks లాంటి verbs) క్రమం తప్పకుండా జరిగే వాటికి వాడతాం. am+ing/ is+ing/ are+ing ఇప్పుడు జరుగుతున్న పనులకు వాడతాం.
a) I take coffee (take 1st RDW).
(నేను కాఫీ తీసుకుంటాను- Regular- ప్రతిరోజు అది అలవాటు)
b) I am taking coffee.
(am + ing - ఇప్పుడు నేను coffee తీసుకుంటున్నాను.)
c) She goes to college at 10 AM.
(goes- 2nd RDW- ఆమె ఉదయం 10 గంటలకు కళాశాలకు వెళుతుంది- రోజూ)
d) She is going to college.
(is going - is+ing - ఇప్పుడు ఆమె కళాశాలకు వెళుతోంది.)
e) They come here on sundays.
(come - 1st RDW ఇది ప్రతి ఆదివారం - Regular గా జరిగేది- ఆదివారాలు వాళ్లు ఇక్కడికి వస్తారు.)
f) They are coming.
(are + ing - వాళ్లు ఇప్పుడు వస్తున్నారు.)
ఈ తేడా English లో చాలా ముఖ్యం. Regular

magazine వాడండి) చదువుతున్నారు.
c) నువ్వెందుకు టైమ్ waste చేస్తావు? ఇప్పుడెందుకు చేస్తున్నావు?
d) ప్రతి రోజు ఈ టైమ్ కి నువ్వు ఎక్కడికెళ్తావు? ఎక్కడికి వెళుతున్నావు?
e) ఏ న్యూస్ పేపర్ చదువుతావు? ఇప్పుడు ఏ న్యూస్ పేపర్ చదువుతున్నావు?
f) మామూలుగా రాత్రి చపాతీ తింటావు కదా? ఈరోజు ఆస్త్రి (rice) తింటున్నావే?
g) అతడు ఆదివారాలు ఫ్రెండ్స్ కి కలుసుకోడు. ఈరోజు కలుసుకుంటున్నాడు.

ముఖ్య సూచన
కొన్ని verbs ను am + ing/ is + ing/ are + ing రూపంలో వాడం. am + ing/ are + ing/ is + ing - verb ఈ రూపంలో ఉన్నప్పుడు ఇప్పుడు జరుగుతున్న పనులకు వాడతాం. అయితే కొన్ని verbs విషయంలో ఆ verbs చేప్పేపని ఇప్పుడు జరుగుతున్నా వాటిని am + ing/ is + ing/ are + ing forms లో వాడం. అందుకు బదులు Regular Doing Words (love, loves, etc.) form లోనే చెబుతాం.
am + ing/ is + ing/ are + ing form లో వాడని

ఇప్పుడే జరుగుతున్నా...

actions కు am + ing, is + ing, are + ing verbs (present continuous tense) ఎప్పుడూ రావు. వస్తే అది తప్పదు. ఒకటే గుర్తుంచుకోవాలి.
Regular actions కు Regular Doing Words (come, comes, take, takes లాంటివి) వస్తాయి. నేనిప్పుడు టీ తీసుకుంటున్నాను ఇక్కడ coffee బాగుండదు కాబట్టి.
a) Mr. Sen teaches English.
(ఆయనెప్పుడూ English బోధిస్తాడు. అంటే ఆయన English lecturer/teacher అయి ఉండాలి/అవ్వచ్చు)

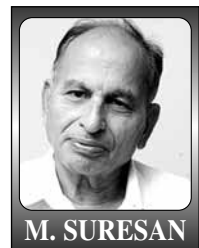

b) Mr. Sen is teaching English
(ఆయన ఇప్పుడు English చెబుతున్నాడు.) ఈ తేడా English లో చాలా ముఖ్యం.
c) Dogs bark.
(కుక్కలు ఎప్పుడూ మొరుగుతాయి- అది వాటి నైజం.)
d) Dogs are barking.
(కుక్కలు ఇప్పుడు మొరుగుతున్నాయి- కొత్తవాళ్లో, దొంగలో వచ్చి ఉండాలి)
ఈ కింది వాక్యాలను English లో బిగ్గరగా practice చేయండి.
a) ఆయన ఎప్పుడూ punctual గా వస్తాడు. ఈ రోజు మాత్రం కాస్త ఆలస్యంగా వస్తున్నాడు.
b) మామూలుగా వాళ్లు ఇండియాటుడే చదువుతారు. ఈ రోజు మాత్రం ఇంకో మ్యూగజిన్ (some other

h) ఆమె ఎప్పుడు తెలుగు పాటలే పాడుతుంది. ఇప్పుడు మాత్రం హిందీ పాట పాడుతోంది.
i) అతను కాఫీ తాగడు. ఇప్పుడు తాగుతున్నాడు ('take' వాడండి).
j) మామూలుగా అతను ఆమెతో మాట్లాడడు. ఇప్పుడు మాట్లాడుతున్నాడు.

Answers:

a) He comes punctually (always/usually). He is coming late only today.
b) They usually read India Today, but now they are reading some other magazine.
c) Why do you waste time? Why are you wasting time?
d) Where do you go at this time every day? Where are you going?
e) What news paper do you read? What news paper are you reading?
f) You usually take chapathis at night. Why are you taking rice (now)?
g) He does not meet his friends on sundays, but he is meeting them today.
h) She always sings Telugu songs, but she is now singing a Hindi song.
i) He doesn't take (does not take) coffee. He is taking it now.
j) He doesn't (does not) usually talk to her, but he is talking to her.

M. SURESAN

verbs మన మనసుకు సంబంధించిన విషయాలను తెలిపే verbs-
1) like (ఇష్టపడడం) -am liking, is liking, are liking వాడం. ఇవి వాడాల్సినచోట like, likes వాడతాం.
Kumar likes that shirt very much అంటాం. అతను ఇష్టపడడం ఇప్పుడైనా Kumar is liking that shirt అనం.
2) dislike (ఇష్టంలేకపోవడం)
They dislike his class.
వాళ్లు ఆయన క్లాసు ఇప్పుడు ఇష్టం లేకపోయినా ఇలాగే చెబుతాం. are disliking, is disliking, am disliking అన్న forms రావు. అవి తప్పు. వాటి బదులు dislike, dislikes అని అంటాం.
ఇలాంటివి ఇంకొన్ని verbs, (am + ing, is + ing, are + ing) లో వాడనివి.
3) love - love, loves, (am/ is/ are loving బదులు)
4) hate - hate, hates (am/ is/ are hating బదులు)
5) hope - hope, hopes (am/ is/ are hoping బదులు)
6) want - want, wants (am/ is/ are wanting బదులు)
7) wish - wish, wishes (am/ is/ are wishing బదులు)
8) desire - desire, desires (am/ is/ are desiring బదులు)
9) envy - envy, envies(am/ is/ are envying బదులు)
10) feel (కొన్ని సందర్భాల్లో) feel, feels, (am/ is/ are feeling బదులు).

This is the time when I go for walk every day.
(రావాలనే ఉంది. కానీ ఇప్పుడు వాకింగ్ కి వెళుతున్నా. రోజూ ఈ టైమ్ కి నేను వాకింగ్ కి వెళతా)

Mohan: Do you walk everyday along this road?
(రోజు ఈ రోడ్ లోనే వాకింగ్ చేస్తావా?)
Manoj: No. Usually I walk along the college road, but now I am walking along this road because that road is under repair.
(కాదు. సాధారణంగా నేను కళాశాల రోడ్ లో వెళతాను. ఆ రోడ్ కి మరమ్మతులు చేస్తున్నారు.)
Mohan: So long (అంటే bye లాగా వీడ్కోలు మాట) see you. (మళ్ళీ కలుసుకుందాం)
Manoj: Bye (బై)
ఈ సంభాషణలో am going, go; walk, am walking తేడాలు గమనించండి. మనకు తెలుసు - 1st

ప్రశ్న: అతను నిన్న వచ్చి ఉండలేదు- అనడానికి He was not come yesterday అనవచ్చా? నేను వెళ్ళినప్పుడు అతను ఇంటి వద్ద లేకుండా- అనడానికి ఇంగ్లీష్ లో He was not at home, when I went for him అని అంటాం. అలాగే నేను అడిగినప్పుడు అతడు పనిని పూర్తి చేసి ఉండలేదు- అని చెప్పడానికి He was not completed the work yet when I ask him అని చెప్పవచ్చా? ఆమె తిని ఉండలేదు. ఆమె వచ్చి ఉండలేదు (నేను చూసినప్పుడు).
అతను ఆ పని పూర్తి చేసి ఉండలేదు (నేను వెళ్ళినప్పుడు).
ఇలాంటి భావాలను ఇంగ్లీష్ లో ఎలా చెప్పాలి.
- ఎస్. దానకిశోర్, కర్నూలు

జవాబు: He was not come yesterday కరెక్ట్ కాదు. ఇంగ్లీష్ లో ఎప్పుడూ 'be' forms (am, is, are, was, were, etc.) తర్వాత come, go, లాంటి 1st Regular Doing Words రావు. కాబట్టి He was not come తప్పు. He did not come అనాలి.
ఆమె తిని ఉండలేదు, ఆమె వచ్చి ఉండలేదు (నేను చూసినప్పుడు).
ఇక్కడ నేను చూసినప్పుడు When I looked for him/her అనుకుంటే She had not eaten;

She had not come అనవచ్చు. అయితే had eaten, had come అనే had + pp forms వాడేటప్పుడు సందర్భాన్ని జాగ్రత్తగా గమనించాలి.
When I went for him, he was not at home- కరెక్ట్. అయితే He was not completed the work అన్న sentence కరెక్ట్ కాదు. దానికి అర్థం లేదు. He had not completed అనాలి. అలాగే She had not completed అనాలి. తర్వాత వ్యాసాల్లో దీని గురించి మరింత వివరణ ఉంటుంది.
ప్రశ్న: Leave letter రాసేటప్పుడు As I am suffering from fever వాక్యంలో as కి బదులు since వాడవచ్చా?
- కవీందర్, మడికొండ, వరంగల్

జవాబు: 'since' ను 'as' బదులు వాడవచ్చు. ఈ రెంటిడికీ తోడు because కూడా వాడవచ్చు. మూడింటికి ఈ సందర్భంలో 'అందువల్ల/ ఎందుకంటే' అని అర్థం.
ప్రశ్న: How long- అంటే ఎంతసేపు, How far- అంటే ఎంత దూరం లాగానే ఒక వ్యక్తి ఎన్నో వాడు అనే అర్థం వచ్చేలాగా ఎలా రాయాలి?
ఉదా: భారతదేశ ప్రధాన మంత్రిలో మనోహర్ సింగ్ ఎన్నోవాడు?
- డి. కుమారస్వామి, నల్లగొండ

జవాబు: ఈ ప్రశ్నకు సరైన వాక్యం అంటే- ఎన్నో అన్న ప్రశ్నకు సరైన మాట English లో లేదు.

Durga: Look at Leela's dress. Isn't it (= Is it not) really wonderful?

(లీల డ్రెస్ చూడు, చాలా బాగుంది కదా!)

Valli: Ok I like it really. In fact, I wish now to buy one such dress for myself.

(నాకు చాలా నచ్చింది. ఇప్పుడే అలాంటి డ్రెస్ కొనేయాలని ఉంది.)

Durga: Renuka too likes it. I desire one like that too. I feel like buying it, but I haven't (= do not have) the money.

(రేణుక కూడా ఆ డ్రెస్ అంటే ఇష్టపడుతోంది. నాకూ కొనాలని ఉంది. ఇప్పుడే కొనేయాలనిపిస్తోంది. కానీ డబ్బు లేదు.) feel like +...ing = ఏదైనా చేయాలనిపించడం. feel like going to bed = నిద్ర పోవాలనిపిస్తోంది)

Valli: I really envy Leela for the dress.

(నాకు లీల డ్రెస్ అంటే ఈర్ష్యగా ఉంది. Envy = ఈర్ష్య/ఈర్ష్య పడడం)

ఈ సంభాషణలో like, wish, desire, have, envy, feel - ఈ verbs అన్నీ ఇప్పుడు జరుగుతున్న విషయాలనే చెబుతున్నాయి. ఇప్పుడు జరిగే విషయాలను తెలిపే verbs ఎప్పుడూ am + ing, is + ing, are + ing form (present continuous) లో ఉండాలని తెలుసుకున్నాం. అయినప్పటికీ పై సంభాషణలోని

ర్నాల్లో feel, (feel అంటే ఓ అనుభూతిని, స్పర్శను తెలియజేసినప్పుడు) prefer -

వీటినిప్పుడూ మనం am + ing, is + ing, are + ing లో వాడం అనే విషయం కచ్చితంగా గుర్తుపెట్టుకోవాలి.

a) ఆమె అతడిని ప్రేమిస్తోంది.

She loves him.

(She is loving him కాదు. (ప్రేమించడం ఇప్పుడు జరుగుతున్నా సరే.)

b) వాళ్లు పాసవుతామని ఆశిస్తున్నారు.

They hope to pass.

(They are hoping to pass కాదు. వాళ్లు ఆశించడం ఇప్పుడే అయినా)

పై list లో మిగతా verbs కు కూడా ఇదే rule.

Actions of the mind (అలోచనలకు, బుద్ధికి సంబంధించిన చర్చలను) తెలిపే verbs కు కూడా am + ing, is + ing, are + ing form లేదు. అవి-

- 1) know = తెలియడం
- 2) understand = అర్థం చేసుకోవడం
- 3) remember = జ్ఞాపకం చేసుకోవడం
- 4) forget = మరచిపోవడం
- 5) decide = నిర్ణయించడం
- 6) doubt = సందేహించడం
- 7) think = అలోచించడం
- 8) suppose = అనుకోవడం
- 9) believe = నమ్మడం

వచ్చు. Am/ is/ are + knowing వాడం. అలాగే am/ is/ are understanding ఎప్పుడూ రాదు.

ఇలాగే మిగతావాటి విషయంలో.

am + ing, is + ing, are + ing forms లో వాడని మరికొన్ని verbs ఉన్నాయి. అవి తెలుసుకొనే ముందు, ఈ కింది వాక్యాలను English లో బిగ్గరగా practice చేయండి.

1. అతను పాఠాన్ని చక్కగా అర్థం చేసుకుంటున్నాడు.
2. వాడి గురించి వాడు ఏమనుకుంటున్నాడు? (think వాడండి)
3. నువ్వు ఈ రెస్టారెంట్లో కాఫీ ఇష్టపడుతున్నావా?
4. అతడి పేరు నాకు గుర్తు రావడం లేదు. (remem-

ber) వాడండి.

bargain = బేరం, బేరం చేయడం

(A good bargain, a bad bargain best bargain etc.)

good/ bad at bargaining = బాగా బేరం చేయగలగడం/ బాగా బేరం చేయలేకపోవడం bargain- pronunciation - బాగన్)

ing అన్నిచోట్లా రాదు!!

verbs- like, wish లాంటివి మనసుకు, భావాలకు సంబంధించిన verbs లో కొన్ని కాబట్టి, అలాంటి verbs ను am + ing/ is + ing/ are + ing రూపంలో వాడం. అలాంటి సందర్భాల్లో Regular Doing Words (like, likes, wish, wishes, desire, desires, envy, envies) గానే వాడతాం. ఇలాంటి verbs మరికొన్ని-

dislike, love, hate, hope, want, appreciate (హర్షించడం), admire (మెచ్చుకోవడం) కొన్ని సంద

10) imagine = ఊహించడం (చాలామటుకు am/ is/ are రాదు)

అంటే ఈ verbs లో దేన్నీ am + ing, is + ing, are + ing form లో వాడం.

వాళ్లు నా మాటలు అర్థం చేసుకుంటున్నారు.

They understand my words. (They are understanding my words కాదు)

am/ is/ are understanding రాదు.

అతడికి ఇంకా నా పేరు గుర్తుంది.

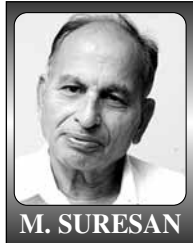
He still remembers my name. (He is still remembering my name అనం కదా)

అలాగే పై list లో ఉన్న

మిగతా verbs ను కూడా am + ing, is + ing, are + ing form లో వాడం.

a) నా శీలాన్నే సందేహిస్తున్నావా?

దీన్ని English లో ఎలా చెబుతాం? ఇక్కడ 'doubt' వాడాలి కదా. am doubting/ is doubting/ are doubting అనం. 'doubt' question లో వాడాలి. అంటే do రావాలి. కాబట్టి sentence-

M. SURESAN

SPOKEN ENGLISH ఆంగ్లభాషణ 19

Do you doubt my character ? (Are you doubting my character కాదు.)

b) మీకు హిందీ తెలుసా?

Do you know Hindi? (Are you knowing కాదు.)

c) వాడు నన్నర్థం చేసుకోవడం లేదు.

He is not understanding me అనకూడదు. ఎందుకంటే am/ is/ are + understanding English కాదు కాబట్టి. మరేమంటాం? He does not understand (= understand + not) me.

d) నువ్వేమనుకుంటున్నావు?

What do you think? (What are you thinking అనం.)

ముఖ్య విషయం

పైన చెప్పిన verbs విషయంలో liking, loving, thinking, understanding etc. 'ing' forms ను సందర్భాన్ని బట్టి వాడవచ్చు.

వాడకూడనిది: ఈ 'ing' forms ముందు, am, is, are చేర్చడం. knowing - సందర్భాన్ని బట్టి వాడ

ber) వాడండి.

5. ఏంటిలా అన్ని విషయాలు మర్చిపోతున్నావు? (why తో ప్రారంభించండి)
6. అతడిని నువ్వు ఎందుకు అనుమానిస్తున్నావు?
7. నాకు ఇక్కడ చదవాలనిపించడం లేదు. (feel like = అనిపించడం)
8. వాడు నన్ను సరిగా అర్థం చేసుకోవడం లేదు.
9. ఆమె ఇప్పుడు ఇంటికి వెళ్లాలని అనుకుంటోందా? (think వాడండి).
10. అతనందరికంటే గొప్పవాడిని అనుకుంటున్నాడా? (suppose ఉపయోగించండి.)
11. నీ ప్రవర్తన అతడికి నచ్చడం లేదు. (dislike వాడండి.)
12. నా మాటలు నువ్వు నమ్మడం లేదా? (believe/ doubt) వాడండి)
13. నువ్వు టీ కన్నా కాఫీనే ఎందుకిష్టపడుతున్నావు? (prefer వాడండి)
14. నీకు నీ పరిస్థితి తెలియడం లేదు (know ఉపయోగించండి.)
15. ఇరాకీలు అమెరికన్లను ద్వేషిస్తున్నారా?

Answers:

1. He understands the lesson well.
2. What does he think of himself? (is thinking రాదు కదా!)
3. Do you like (are you liking అనం) the coffee in this restaurant?
4. I don't (= do not) remember (am not + remembering తప్ప) his name.
5. Why do you forget (are you forgetting కాదు) things like this?
6. Why do you doubt him?
7. I do not feel like studying here.
8. He does not understand me properly.
9. Does she think of going home now?
10. Does he suppose that he is the greatest of all?
11. He doesn't (= does not) like your behaviour.
12. Don't you (Do you not/ Do not you) believe my words/ Do you doubt my words?
13. Why do you prefer coffee to tea? (prefer తర్వాత 'to' వస్తుంది).
14. You do not know your position.
15. Do Iraqis hate Americans?

VOCABULARY

Shopping కు సంబంధించిన మాటలు:

buy, sell తెలిసిన మాటలే.

Look at Leela's dress. Isn't it really wonderful?

purchase = కొనడం

(ఈ అర్థంతో purchase అనడం కన్నా 'buy' అనడం సహజంగా ఉంటుంది).

purchase = కొన్న వస్తువు

My important purchase this week is the TV. (ఈ వారం నేను కొన్న ముఖ్యమైన వస్తువు TV)

return = కొన్న వస్తువు తిరిగి ఇవ్వడం

exchange = కొన్న వస్తువులో మార్పుకోవడం

replace = కొన్న వస్తువులో దోషం ఉంటే దానికి బదులు షాపు వాళ్లు ఇంకొకటి మనకు ఇవ్వడం

refund = షాపు వాళ్లు డబ్బు వాప్స్ ఇవ్వడం

durable = (వస్తువుకు) మన్నిక ఉన్న, మన్నికగల

allow a discount = తగ్గించి అమ్మడం;

expensive = ఖరీదైన

cheap = చౌక అయిన

moderate (price) = సరసమైన (ధర)

cost = ఖరీదు, ఖరీదవడం

Q&A

ప్రశ్న: Simple present tense లో noun పక్కన verb కు s ఉండాలి కదా.

ఉదా: Rama sells mangoes.

God bless you అంటారు, God blesses you అనాలి కదా!

- నామా సంతోష్ లాల్, ఆడ్యకేట్, విజయవాడ

జవాబు: simple present లో verb కు 's' చేర్చాలి. కరెక్ట్. అయితే "God bless you" అనే sentence statement కాదు. అది 'May God bless you' అనే దీవెన. అలా దీవించేటప్పుడు 'May God bless you' లో 'May' వదిలేసి 'God bless you' అంటుంటాం. అందువల్ల ఇక్కడ 'blesses' రాదు.

ప్రశ్న: Not bad అంటే very good అని చదివాం. మీరు not bad అంటే పరవాలేదు అని రాశారు. ఈ రెండింటిలో ఏది కరెక్ట్.

- డి.ఆర్., జగిత్యాల

జవాబు: 'Not bad' అంటే పరవాలేదు అని అర్థం కాదు. Very good అనే.

ప్రశ్న: The ని ఎలా ఉచ్చరించాలి. చాలా మంది 'ద' అని పలుకుతారు. 'ది' అనకూడదా?

- కె.వి. రమణ, జయపురం, ఒరిస్సా

జవాబు: ఇంతకుముందు దీని గురించి జూన్ 16న ప్రచురించిన మూడో భాగంలో వివరించాం. అ, ఆ, ఇ, ఈ, ఉ, ఊ, ఎ, ఏ, ఐ, ఒ, ఓ, ఔ- ఈ తెలుగు శబ్దాలతో ప్రారంభం అయ్యే English మాటల ముందు 'the' ని 'ది' గా పలుకుతాం. మిగతా మాటల ముందు 'ద' అంటాం.

The (ది) apple, ant, egg, air, owl, umbrella etc.

The (ద) tree, book, shop, college etc.

Ravi: Hi Pavan, what do I see in that glass there? It appears to be some juice.
(పవన్ ఆ గ్లాస్ లో కనిపిస్తున్నదేమిటి? ఏదో జ్యూస్ లా ఉంది.)

Pavan: Yea. The glass contains fresh lemon juice.
(అవును అందులో తాజా నిమ్మరసం ఉంది.)
contain = ఒక దానిలో ఏదైనా ఉండడం
the jug contains milk = ఆ జగ్ లో పాలు ఉన్నాయి

Ravi: A new bike is parked outside. Whose is it?
(బయట ఓ కొత్త బైక్ పార్క్ చేసి ఉంది. ఎవరిది?)

Pavan: It belongs to Mahesh. He bought it the day before.
(అది మహేశ్ ది. నిన్ను కొన్నాడు.)
Belong = చెందడం
The house belongs to my uncle.
ఆ ఇల్లు మా మామయ్యది (ఆయనకు చెందింది).

Ravi: What's that fat book on the table?
(ఆ టేబుల్ మీద ఉన్న ఆ పెద్ద పుస్తకం ఏమిటి?)

By the way, where does Ganesh live?

Pavan: It contains a lot of information about the latest versions in computers. It comprises ten chapters.
(కంప్యూటర్స్ కి సంబంధించిన తాజా వెర్షన్ల అత్యధునిక సమాచారం అందులో ఉంది. అందులో పది అధ్యాయాలు ఉన్నాయి.)
comprises = include = చేరి ఉండడం

Ravi: Coming to the bike, does Mahesh really need a bike now? He does not go about much.
(బైక్ విషయానికొస్తే... మహేశ్ కిప్పుడు బైక్ నిజంగా అవసరమా? ఎక్కువ తిరగడం గదా?)

Pavan: Yes, he needs it very much now. He has a new job. Marketing. He has to move about a lot.
(ఇప్పుడు అతడికి బైక్ చాలా అవసరం. మార్కెటింగ్ లో కొత్త ఉద్యోగం వచ్చింది. చాలా తిరగాల్సి ఉంటుంది.)

Ravi: The bike seems very stylish, doesn't it?
(బైక్ చాలా ఆకర్షణీయంగా ఉంది కదా!)

Pavan: It comes with a package. The package consists of a CD Player and a set of CDs.
(ఆ బైక్ కొంటే ఒక ప్యాకేజ్ వస్తుంది. అందులో ఒక సిడి ప్లేయర్, కొన్ని సిడిలు ఉంటాయి.)
consists of = కలిగిఉండడం
The fan consists of three blades and a motor.
(ఫ్యాన్ కు మూడు బ్లేడ్లు, ఒక మోటార్ ఉంటాయి.)

Ravi: By the way, where does Ganesh live?
(మరి గణేశ్ ఎక్కడ ఉంటాడు?)
(By the way - ఈ మాటను topic మార్చడానికి సంభాషణలో వాడతాం. తెలుగులో మరి, అవును అని సంభాషణలో topic మార్చేముందు వాడే విధంగా.)

Pavan: He lives quite nearby.
(ఇక్కడికి దగ్గర్లోనే ఉంటాడు.)
ఈ సంభాషణలో verbs- see, appears, contains,

belongs, comprises, needs, seems, consists of, live - వీటిని కూడా ఇంతకు ముందు మనం చూసిన verbs లాగా am + ing/ is + ing/ are + ing form లో వాడం (అవి తెలియజేసే పనులు జరుగుతున్నది ఇప్పుడైనా). పై సంభాషణ మరోసారి శ్రద్ధగా practice చేయండి.

ఏం తెలుసుకున్నాం?

- ★ మనసుకు సంబంధించిన విషయాలను తెలియజేసే verbs (verbs expressing feelings and emotions).
- ★ మన బుద్ధికి, ఆలోచనలకు సంబంధించిన విషయాలు తెలిపే verbs (verbs expressing actions of the mind) ఎప్పుడూ am + ing, is + ing, are + ing forms లో రావు. వాటిని అలా వాడాల్సిన పుడు, Regular Doing Words (like, likes, think, thinks) form లోనే వాడతాం.
- ★ రెండు రకాల verbs తో పాటు పైన చెప్పిన verbs (appear, belong, comprise, consist of, contain, live, need, seem) కూడా am + ing/ is + ing/ are + ing form లో రావు. అలా వాడాల్సి వచ్చినప్పుడు Regular Doing Words గానే వాడతాం. ఈ కింది sentences లో వాటి వాడకాన్ని గమనించండి. 'not' కానీ, question కానీ అయితే do, does వస్తాయని తెలుసు కదా?

ఇంతవరకు మూడురకాల verbs, am + ing/ is + ing/ are + ing లో వాడనివి చూశాం. మరికొన్ని verbs కూడా ఉన్నాయి. అవి తెలుసుకొనే ముందు ఈ కింది sentences ను english లో బిగ్గరగా practice చేయండి.

- 1) ప్రతివాళ్లూ ఆ సినిమాను ఇష్టపడుతున్నారు.
- 2) వాడికి ఈ క్లాసులంటే ఇష్టం ఉండడంలేదు (dislike వాడండి).
- 3) అతడిని ఆమె ప్రేమిస్తోందా? అది నాకు తెలియడం లేదు. అతడు మాత్రం ఆమెను ప్రేమిస్తున్నాడు. ఆమెకు ఆ విషయం తెలుసా?

Answers:

- 1) Every one likes that movie (is liking కాదు).
- 2) He does not like these classes (is not liking కాదు).
- 3) Does she love him?
I don't (do not) know that. But he loves her.
Does she know that?
Who knows?
- 4) What do you say?/ What are you saying?
Why don't you (do you not) understand me?

... అలా అనం కదా !

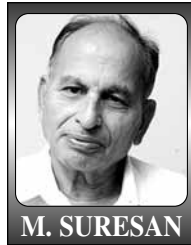
- 1) వాడు మంచివాడిలా కనిపిస్తున్నాడు.
He appears (is appearing కాదు) to be a good fellow.
- 2) ఈ బిల్డింగ్స్ వాళ్లవి కావు (= వాళ్లకు చెందినవి కావు).
These buildings do not belong to them (are not belonging to them కాదు).
- 3) ఆ గ్లాస్ లో ఏముంది?
What does the glass contain? (What is the glass containing అనం కదా?)
- 4) బాల్ పెన్ లో ఏముంటుంది?

- What does a ball pen consist of? (What is a ball pen consisting of అనం కదా).
- 5) ఆ కమిటీలో నలుగురు సభ్యులున్నారు.
The committee comprises four members/Four members comprise the committee. (The committee is comprising...; Four members are comprising... అనం. తెలుసు కదా?)
 - 6) అతను ఎక్కడ ఉంటాడు? (నివసిస్తాడు అనే అర్థంతో).
Where does he live? (Where is he living కాదు).
 - 7) వాళ్ళిప్పుడు ఇక్కడ ఉంటున్నారు (నివసిస్తున్నారు).
They live here (They are living here కాదు).
 - 8) వాళ్ళిప్పుడు ఇక్కడ ఉండడంలేదు.
They do not live here any more (They are not living అనం).
 - 9) నాకు ఇప్పుడు నీ సహాయం అవసరం.
I need your help now (am needing కాదు).
 - 10) వాళ్లకిప్పుడు ఇది అవసరం లేదు.
They do not need it now (They are not needing కాదు).
 - 11) అది ఆమెకు ఇప్పుడు ఎందుకు అవసరం?
Why does she need it now? (Why is she needing it కాదు).
 - 12) వాడు దుర్మార్గుడిలా కనిపిస్తున్నాడు.
He seems (is seeming రాదు) to be a bad fellow.
 - 13) అతడు దాంట్లో ఆసక్తిగా లేడు.
He does not seem to be interested in it (is not seeming రాదు).

ఎవరికి తెలుసు?

- 4) ఏం చెబుతున్నావ్ నువ్వు? నువ్వు నన్నెందుకు అర్థం చేసుకోవడం లేదు? నేను నిన్ను బాగానే అర్థం చేసుకుంటున్నా. నేను నీకు ఘోరంగా కనిపిస్తున్నానా? (appear వాడండి).
నువ్వు నా పాయింట్ అర్థం చేసుకుంటున్నట్లు కనిపించడం లేదు (seem వాడండి).
అలాగ ఎందుకనుకుంటున్నావు? (think...so వాడండి). so= అలాగ
నాకలా అనిపిస్తోంది (feel వాడండి)
నువ్వు నన్ను అపార్థం చేసుకుంటున్నావు. నీ మాటలు నేను శ్రద్ధగా వింటున్నాను (అపార్థం= misunderstand). నీ మీద నా గౌరవాన్ని శంకిస్తున్నావా? (doubt...my respect for you వాడండి).
- 5) వాళ్లు ఎక్కడుంటున్నారు? (live వాడండి).
వాళ్లు టౌన్ హాల్ దగ్గర ఉంటారు (live వాడండి).
వాళ్లు మీ ఇంటి దగ్గర ఉండడంలేదా? వాళ్ళెప్పుడో అక్కడికి మారిపోయారు (ఎప్పుడో= long ago, ఇల్లు మారడం= move).
ఇప్పుడున్న ఇల్లు వాళ్లదేనా? (అంటే సొంతమా? అనే అర్థంతో- own/ belong వాడండి).
- 6) నాకు కొంత డబ్బుకావాలి (need/want వాడండి).
ఎంత కావాలి? (How much తో ప్రారంభించండి).
కనీసం వెయ్యి రూపాయలు కావాలి. (పూర్తి వాక్యం చెప్పండి).
అంతెందుకు కావాలి నీకు? నీకివ్వాలని ఉందా, లేదా? (want వాడండి).
అంత పెద్ద మొత్తం నాకివ్వాలని లేదు. (అంత పెద్ద మొత్తం- such a big amount/ sum/ that kind of money).
- 7) ఆ పుస్తకం ఎప్పుడు కొన్నావు? కొనలేదు. నిన్న మహేశ్ దగ్గర నుంచి తెచ్చుకున్నాను (పుస్తకం, డబ్బు, ఇంకొకరి దగ్గర తెచ్చుకోటం- borrow from).
నువ్విప్పుడు దాన్ని చదువుతున్నావా? ఎందుకు అడుగుతున్నావు ఆ ప్రశ్న? నేను చదవాలనుకుంటున్నాను.
కానీ నేను నీకు ఇవ్వాలనుకోవడం లేదు (పుస్తకాన్ని ఇవ్వడం= lend).
ఎందుకు అలా అనుకుంటున్నావు? నువ్వు పుస్తకాలు నాకివ్వవు కాబట్టి.

M. SURESAN

I understand you well. Do I appear (to be) a fool to you?
You don't (do not) seem to understand my point.
Why do you think so?
I feel so.
You misunderstand me. I am listening to you carefully. Do you doubt my respect for you?
5) Where do they live?
They live near the townhall.
Don't they (do they not) live near your place?
They moved long ago.
Do they own the house?/ Does the house belong to them?
(am/ is/ are owning కాదు).
- 6) I want/ need some money.
How much do you need?
I need at least a thousand rupees.
Why do you need such a big amount/ so much/ such a big sum/ that kind of money?
Do you want to give or not?
I don't want to give/ feel like giving such a big amount.
- 7) When did you buy the book?
No, I didn't (did not) buy it. I borrowed it from Mahesh yesterday.
Are you reading it (now)?
Why are you asking that question?
I want to read it.
But I don't want to give/ lend it to you.
Why do you feel so/ think so?
Because you don't give books to me.

ప్రశ్న: ఒక సంభాషణలో He wants to talk you, Sir. అని చదివాను. కానీ He wants to talk to you, Sir అని ఉండాలి కదా!
- రేష్మా రాజ్, విశాఖపట్నం

జవాబు: 'talk' తర్వాత 'to' కానీ 'with' కానీ తప్పక ఉండాలి. 'talk you, Sir' తప్పు. talk to you, Sir కరెక్ట్.

I really don't see how he is able to stand still for so long?

Sudha: What are you looking at so steadily?

(ఏమిటి, తదేకంగా అటు చూస్తున్నావు?)

Madhuri: I see an interesting sight over there.

(అక్కడో ఆసక్తికరమైన దృశ్యం కనిపిస్తోంది.)

Sudha: What is it you see there? I do not see any thing. Saritha, do you see any thing?

(ఏం కనిపిస్తోందక్కడ? నాకేం కనిపించడం లేదు. సరితా, నీకేమైనా కనిపిస్తోందా?)

Saritha: No. Nothing unusual.

(లేదు. అంతా మామూలుగానే ఉంది.)

unusual = మామూలు కానిది, కొత్త విషయం

Sudha: Do you hear Madhuri? Saritha sees nothing unusual. Come on, What attracts you there?

(మాధురీ వినిపించిందా? సరితకు కూడా కొత్తదేమీ కనిపించడం లేదు. అక్కడ ఏం ఆకర్షించింది నిన్ను.)

Madhuri: Don't you observe that man there? All made up like Gandhi, and standing still like a statue?

(అక్కడ ఆ మనిషిని గమనించడం లేదా నువ్వు? గాంధీలా మేకప్ వేసుకొని, విగ్రహంలాగా నిలబడి ఉన్నాడు.)

Made up = నాటకాల్లో మేకప్ చేసుకోవడం still = చలనం లేని

Sudha and Saritha: Yes, We see now Saritha. I really don't see how he is able to stand still for so long?

(అంతనిన్ను కదలిక లేకుండా ఎలా నిలబడి ఉండగలుగుతున్నాడో అర్థం కాకుండా ఉంది.)

See = understand.

అప్పుడప్పుడు, ఎవరన్నా ఏదన్నా చెబితే "I see" అంటారు. దానర్థం 'అర్థమవుతోంది' అని.

Sudha: But don't you hear some thing too? (మీకు ఏమీ వినిపించడం లేదా?)

Madhuri & Saritha: What is it? (ఏమిటి అది?)

Sudha: The gibber of the monkey there. It's performing to the boy's commands.

(ఆ అబ్బాయి అడిస్తున్న ఆ కోతి కిచకివలు వినిపించడం లేదా?)

gibber - pronunciation : జిబ

performing = చేయడం, ప్రదర్శించడం

Madhuri and Saritha: What's new about it? (ఏంటమ్మా అందులో వింత?)

ఈ సంభాషణలో see, hear, observe వాడకం గమనించండి. ఇక్కడ see, hear, observe ఈ verb ను ఇప్పుడు కనిపించడం, ఇప్పుడు వినిపించడం, ఇప్పుడు గమనించడం అనే అర్థాలతో వాడినప్పటికీ am/ is/ are seeing; am/ is/ are hearing, am/ is/ are observing అనడం లేదు. am/ is/ are seeing, am/ is/ are hearing, am/ is/ are observing కు బదులు see, hear, observe అనే అంటున్నారు కదా మాధురీ, సుధ, సరిత. అలాగే ఇప్పుడు కనిపించడం లేదు/ ఇప్పుడు వినిపించడం లేదు/ ఇప్పుడు గమనించడం లేదు అనేందుకు am not/ is not/ are not seeing/ hearing/ observing అని అనడం లేదు

చూశారా?

Do not see/ does not see; do not hear/ does not hear, do not observe/ does not observe అంటున్నారు. కాబట్టి మనం అర్థం చేసుకోవాల్సింది- ఇప్పటివరకు మనం చూసిన am/ is/ are + ing forms లో వాడని verbs తోపాటు, see, hear, observe లాంటి verbs ను కూడా am/ is/ are + ing forms లో ఉపయోగించం. అలా వాడాల్సినప్పుడు see, sees, hear, hears, observe, observes అని, not తో question లో అయితే do/ does see, do/ does hear, do/ does observe అని వాడతారు.

a) I see a picture on the wall.

ఆ గోడ మీది బొమ్మ నాకు కనిపిస్తోంది.

b) She sees what he is doing.

వాడు చేస్తున్నది ఆమెకు కనిపిస్తోంది.

c) They are standing on the balcony. They see the Sunrise.

వాళ్ళ బాలకానీలో నిలబడ్డారు. సూర్యోదయం వాళ్ళకు కనిపిస్తోంది.

am seeing/ is seeing/ are seeing కు బదులు,

am looking at/ is looking at/ are looking at వాడవచ్చు. కానీ see కి look at కు అర్థంలో తేడా ఉంది.

see = మనకు కనిపించడం

look at = మనం (ప్రయత్నం చేసి) చూడడం

I see the picture on the wall.

గోడ మీది బొమ్మ కనిపిస్తోంది.

I am looking at the picture on the wall.

గోడ మీది బొమ్మను చూస్తున్నాను.

Look at the sky, you see the stars.

SPOKEN ENGLISH ఆంగ్లభాషణ 21

ఆకాశం వైపు చూడండి (look). నక్షత్రాలు కనిపిస్తాయి (see).

When you look up, you see the blue sky.

పైకి చూస్తే నీలాకాశం కనిపిస్తుంది.

అతడు ఆమెను చూస్తున్నాడు.

He is looking at her.

(He is seeing her అనం కదా?)

టీచర్ నిన్ను గమనిస్తోంది.

The teacher is watching you.

(am/ is/ are observing అనం కాబట్టి.)

అయితే, 'చూడు' అనడానికి 'see' వాడతారు. 'See if any one is there?' కాబట్టి see కు, look కు తేడా ఉంది.

ఇది ముఖ్యం!

see అంటే కలుసుకోవడం (meet) అనే అర్థం కూడా

ప్రతిభ

ఉంది. ఆ అర్థంతో am seeing/ is seeing/ are seeing వాడడం కరెక్ట్.

కలుసుకోవడం ఇప్పుడు జరుగుతున్నట్లుంటే- She is seeing the CM today.

ఆమె సిఎమ్ ని కలుసుకుంటోంది.

I am not seeing the Governor today.

(నేను ఈ రోజు గవర్నర్ ను కలుసుకోవడం లేదు.)

Am hearing/ is hearing/ are hearing లేదు కదా.

అయితే 'see' కి బదులు 'look' am + ing/ is + ing/ are + ing form లో వాడినట్టే,

am hearing/ is hearing/ are hearing/ are listening to/ is listening to/ are listening to వాడవచ్చు.

see కి, look at కి తేడా ఉన్నట్టే, hear కు listen to కు

అర్థం తేడా ఉంది.

'hear' అంటే మనకు వినప

డేది.

'listen to' అంటే మనం (ప్రయత్నం) చేసి వినడం.

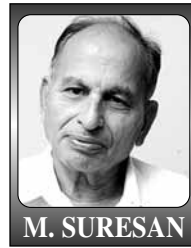
Listen carefully. You hear footsteps.

జాగ్రత్తగా విన. అడుగుల చప్పుడు వినిపిస్తుంది

(నీకు).

మనం క్లాస్ లో ఏం చేస్తాం?

Do we hear the teacher or Do we listen to the teacher? మీకు తెలుసు కదా మంచి students ఎప్పుడూ listen to the teacher. (అంటే టీచరు చెప్పేది వాళ్ళ శ్రద్ధ పెట్టివంటారు).

M. SURESAN

- 9) మనకేదో కొన్ని వింత (strange) దృశ్యాలు కనిపిస్తున్నాయి. కొన్ని వింత శబ్దాలు వినిపిస్తున్నాయి.
- 10) మనకేదో కొన్ని వింత దృశ్యాలు కనిపించడం లేదా, కొన్ని వింత శబ్దాలు వినిపించడం లేదా?

Answers:

1) Look at those two pictures. Do you see any difference (between the two) (Are you seeing అనం కదా?)

2) Look there! Don't (= do not) you see a deer?

జింక కనిపిస్తోందా?

Do you see a deer?

జింక కనిపించడం లేదా?

Don't (Do not) you see a deer?

Are you not seeing? బదులు, Don't you see?

3) What do you see there?

(What are you seeing రాదు)

You are looking so much at the tree.

4) Don't look now. I see someone coming for you.

5) Whom do I see there?

(Whom am I seeing? రాదు)

Isn't (is it not) Michael Jackson?

(Michael Jackson కదా = It is Michael Jackson)

6) We hear some sweet music from some

where.

7) He never listens to good advice. He doesn't (does not) like advice.

never= ఎన్నటికీ కాదు/లేదు.

Advice కు plural లేదు. ఎప్పుడూ singular.

Advice ముందు a/an వాడం.

8) Hello! I hear some noises over the phone. Do you hear me What I say? I don't (do not)/am not able to hear what you say.

9) We see some strange sights and we hear some strange sounds.

10) Don't (do not) we see some strange sights and hear some strange sounds?

Q&A

ప్రశ్న: Housewife బదులు Homemaker అని వాడవచ్చా? My mother is housewife అనడం కంటే My mother is homemaker అంటే బాగుంటుంది కదా?

- ఆర్. కృష్ణారావు, కిడిమి, శ్రీకాకుళంజిల్లా

జవాబు: 'Housewife' అనే మాట పాతబడిపోయింది. Homemaker అనేది బాగా వాడుకలోకి వస్తోంది. ఈ రెండింటికంటే ఇప్పుడిప్పుడే వాడుకలోకి వస్తున్నమాట (ముఖ్యంగా ఆమెరికాలో) Houseworker. అది మనకు అంత నచ్చకపోవచ్చు గానీ వాళ్ళ ఈ పదాన్నే ఎక్కువ ఉపయోగిస్తున్నారు.

Lakshmi: Hi, Ajitha, how are you?
(హాయ్ అజిత, ఎలా ఉన్నావ్?)

Ajitha: Fine, thank you. How are you?
(బాగున్నా. నువ్వెలా ఉన్నావు?)

Lakshmi: OK. thank you. Do I smell something sweet?
(బాగానే ఉన్నా. ఏదో సువాసన వస్తున్నట్టుంది కదూ?)

Ajitha: That's right. You smell the jasmine spray I use.
(నిజమే! నేను వాడిన జాస్మిన్ స్ప్రే వాసన అది.)

Lakshmi: Well, why have you brought me here?
(ఇక్కడికి నన్నెందుకు తీసుకొచ్చావు?)

Ajitha: The coffee here tastes fine and fresh.

Lakshmi: Don't worry. It is only an ant.
(భయపడకు... అది చీమేలే!)

ఈ సంభాషణలో smell, taste, feel- verbs వాడకం గమనించండి. see, hear, smell, taste, feel - ఇవన్నీ బాహ్యేంద్రియాలకు సంబంధించినవి. Hear and see- ఈ రెండు verbs ను am + ing/ is + ing/ are + ing forms లో వాడం. అలాగే కొన్ని సందర్భాల్లో smell, taste, feel కూడా am + ing/ are + ing form లో వాడం.

కొన్నిచోట్ల కొన్ని ఓకే!

Well, why have you brought me here?

(ఇక్కడ కాఫీ చాలా బాగుంటుంది.)

Lakshmi: O, thank you (After a sip) I am tasting real good coffee for the first time in weeks. ((కొంచెం కాఫీ తాగి) కొన్ని వారాల తర్వాత మొదటిసారిగా మంచి కాఫీ రుచి చూస్తున్నాను.)

Ajitha: Wait a minute. I feel some thing creeping up my arm. (ఉండు. ఏదో నా చేతి మీద పాకుతున్నట్టు అనిపిస్తోంది.)

a) smell అంటే ఒక వస్తువు ఇస్తున్న వాసన అనే అర్థంతో వాడినప్పుడు am smelling/ is smelling/ are smelling form లో వాడం.
The rose smells sweet.
(గులాబి సువాసనను ఇస్తుంది.)
The rose is smelling sweet అనం.
అదే మనం దేన్నైనా ఇప్పుడు వాసన చూస్తున్న విషయం చెప్పాలంటే am smelling/ is smelling/ are smelling వాడతాం.

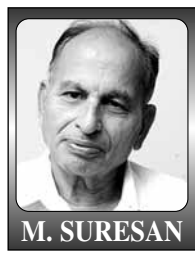

She is smelling the flower in her hand.
(ఆమె చేతిలోని పువ్వును వాసన చూస్తోంది.)
ఇది ఇక్కడ కరెక్ట్. కాబట్టి ఒక వస్తువు ఒక వాసన ఇస్తుంది అనే అర్థంతో అయితే is smelling/ are smelling రాదు.
The spray smells fine.
ఆ spray మంచి వాసన ఇస్తుంది అనే అర్థంతో అయితే. The spray is smelling fine కాదు.
They are smelling the spray.
వాళ్లు ఆ స్ప్రేను వాసన చూస్తున్నారు.
ఇది కరెక్ట్ - ఎందుకంటే మనం వాసన చూడడం కాబట్టి.

b) 'taste' విషయం కూడా అంతే. ఒక వస్తువు ఈ విధమైన రుచిని ఇస్తుంది అనే అర్థంతో అయితే taste, tastes అనే అంటాం. am tasting/ is tasting/are tasting అని అనం.

Biryani serves here tastes fine.

(ఇక్కడ బిర్యానీ మంచి రుచి నిస్తోంది - The biryani is tasting fine కాదు.)
అదే మనం దేన్నైనా రుచి చూస్తున్నప్పుడు- am tasting, is tasting, are tasting కరెక్ట్.

I am tasting the biryani.
(నేను బిర్యానీని రుచి చూస్తున్నాను.)

ఇక్కడ am tasting కరెక్ట్.
She is tasting the dish to see how good it is.
(ఆ వంటకం ఎంత బాగుందో తెలుసుకోడానికి దాన్ని ఆమె రుచి చూస్తోంది.)

c) 'feel' విషయం కూడా అంతే. మనకు అనుభూతి, భావం ఏదైనా కలిగినప్పుడు feel/ feels మాత్రమే. am feeling/ is feeling/ are feeling అనం.

- i) I feel the cold wind blowing on my face.
(నా మొహమ్మీదికి వీస్తున్న చల్లని గాలిని అనుభవిస్తున్నాను.)
- ii) She feels (is feeling కాదు) strange in this new place.

(ఈ కొత్త ప్రదేశంలో ఆమెకు ఏదో వింతగా అనిపిస్తోంది.)

iii) They feel quite at home in the new place. (They are feeling కాదు)

(ఈ కొత్త ప్రదేశం వాళ్లకు ఏమీ కొత్తగా అనిపించడం లేదు.)

అయితే How are you feeling? అనేది వాడుకలో ఉంది- ఎలా ఉన్నావు? అనే అర్థంతో.

బాహ్యేంద్రియాల విషయంలో గమనించాల్సిన ముఖ్యాంశాలు

i) am seeing/ is seeing/ are seeing వాడం (కని పించడం అనే అర్థంతో)

am hearing/ is hearing/ are hearing లేదు. ఈ రెండింటి విషయంలో am/ is/ are looking/ listening వాడతాం.

ii) ఒక వస్తువు ఇస్తున్న వాసన అయితే is smelling/ are smelling లేదు. smell/ smells మాత్రమే. మనం వాసన చూస్తున్నప్పుడైతే am smelling/ is smelling/ are smelling correct.

iii) ఒక వస్తువు ఇచ్చే రుచి అయితే taste/ tastes అంటాం. is/ are tasting అనం.

iv) 'feel' విషయంలో- అనుభవం, అనుభూతి అర్థంతో అయితే feel/ feels కరెక్ట్. am/ is/ are feeling లేదు.

తడిమి చూడడం- అర్థంతో అయితే am/ is/ are feeling వాడవచ్చు.

ప్రశ్న: Give అంటే ఇవ్వడం. Given అంటే ఇవ్వబడడం. I have given అంటే 'నాకు ఇచ్చారు' అని అర్థం కదా (నేను ఇవ్వబడ్డాను అని). కానీ చాలా చోట్ల ఇతరుల గురించి చెప్పేటప్పుడు 'He has given' అని 'అతను ఇచ్చాడు' అనే అర్థంతో వాడుతున్నారు. ఇది తప్పు కదా? 'అతను ఇవ్వబడ్డాడు' అని కదా అర్థం?

- రాధాకృష్ణ, హైదరాబాద్

జవాబు: English కు, తెలుగుకు ఉన్న తేడాలు వల్ల, 'given' లాంటి past participles మనకు కొంచెం confusing గానే ఉంటాయి. 'Given' అనేది past participle. అంటే దానర్థం 'ఇవ్వబడిన' అని. ('ఇవ్వబడడం' కాదు)

- a) The book given to him.
అతడికి ఇవ్వబడిన పుస్తకం.
 - b) The man seen near the school.
(ఇక్కడ seen past participle అర్థం school దగ్గర చూడబడిన వ్యక్తి అని. Past participles కు అర్థం '... బడిన' అని అసంపూర్తిగా ఉంటుంది.)
 - c) The book torn by the child.
(ఆ బిడ్డ చేత చింపబడిన పుస్తకం)
 - d) The movie released yesterday.
(నిన్న విడుదల చేయబడిన సినిమా) అయితే తెలుగులో అలా అనం.
- a) అతనికి ఇచ్చిన పుస్తకం.
b) school దగ్గర చూసిన/ కనిపించిన వ్యక్తి.
c) బిడ్డ చింపిన పుస్తకం.
d) నిన్న విడుదల చేసిన సినిమా అంటాం.

Past participles ముందు had given, have/ has/ had వస్తే వివిధ సందర్భాల్లో ఇచ్చాను, ఇచ్చాము, ఇచ్చారు, ఇచ్చాడు, ఇచ్చావు అనే అర్థం వస్తుంది. have/has+ participle- గతంలో జరిగిన పని ఏ టైమ్ లో జరిగింది తెలియజేయకపోతే వస్తుంది.

I have given the book.

నేను పుస్తకం ఇచ్చాను.
(past- ఎప్పుడు, ఏ రోజు, ఏ టైమ్ లో ఇచ్చింది చెప్పడం లేదు- ఇవ్వడం మాత్రం జరిగింది.)
I, we you, they - have given.
he, she, it - has given.
He has given.
అతను ఇచ్చాడు (ఇవ్వడం అయిపోయింది - past, టైమ్ తెలియజేయడం లేదు).
'given' లాంటి past participles ముందు 'be' forms- (am, is, are, was, were, shall be, will be, have been, has been - చివర be, been వచ్చే verbs

అన్నీ be- forms.) వస్తే అప్పుడు మాత్రమే చేయబడింది, ఇవ్వబడ్డాడు, etc. passive voice forms వస్తాయి. తెలుగు సంభాషణలో passive voice చాలా అరుదు.
He is seen here every day.
ప్రతిరోజు ఇక్కడ చూడబడతాడు.

He is given salary on the first of every month.
అతను ప్రతి నెలా మొదటి తేదీ జీతం ఇవ్వబడతాడు.
He has given a lecture.
అతను ఉపన్యాసం ఇచ్చాడు.
He is given Rs. 10000 every month. అతను ప్రతి నెలా రూ. 10000 ఇవ్వబడతాడు (అతడికి ఇస్తారు).
They are given. వాళ్లు ఇవ్వబడతారు.
Children are given milk everyday. రోజూ పిల్లలు పాలివ్వబడతారు.

ప్రశ్న: I give more prefer coffee than tea అనాలి. కానీ I give more prefer coffee to tea అని ఎందుకు అంటారు?
I am suffering from fever అంటారు ఎందుకు? I am suffering with fever అన కూడదా?
- కె. మోహన్, కృష్ణ, గన్నవరం

జవాబు: I give more prefer coffee... ఈ sentence సరికాదు.
I prefer coffee to tea అనాలి లేదా I give preference to coffee over tea అనాలి.
1) prefer తర్వాత ఎప్పుడూ 'to' వస్తుంది. 'than' రాదు.
2) 'more preference' అనే వాడుక లేదు. ఎందుకంటే

preference లోనే 'more' అనే భావం ఉంది. 'Suffering from' correct తెలుగు, English వాడుకలు పోల్చకూడదు. వేరే భాషలు కదా. తెలుగులో ఒకరి మీద కోపం వస్తుంది. Englishలో angry with (a person) అంటాం. ఇటువంటి విషయాల్లో వాడుకను బట్టి పోవాలి. అది ఎంత ఎక్కువ English చదివితే అంత బాగా వస్తుంది.

ప్రశ్న: I am going to go కి I am going కి తేడా ఏమిటి?
- మనోరంజని, విజయవాడ

జవాబు: 'I am going to go' అంటే వెళ్లబోతున్నాను అని, 'I am going' అంటే వెళుతున్నాను అని. ఏదైన పనిచేయబోతున్నప్పుడు going to do/ sing/ teach etc. వాడతాం.

ప్రశ్న: 1. నేను ఫోటో తీయించుకోవాలి/ తీయించుకున్నాను
2. ఫలానా ఎంజీ నా సర్వీస్ పుస్తకంలో రాయించాలి (లేదా ఎంటర్ చేయించాలి/ రాయించాను).
ఈ వాక్యాలను ఇంగ్లీష్ లో ఎలా చెప్పాలి.
- కె. రాజేశ్వరం, జంగారెడ్డిగూడెం

జవాబు:
1. I should/ have to get/ have myself photographed. / I got/ had myself photographed.
2. I have to get the entry made/ recorded in my service register (I got the entry made/ recorded in my service register).

Raghu: Hi Pavan, you look dull. What's the matter?
(హాయ్ పవన్, ఏంటి డల్గా ఉన్నావు?)

Pavan: I have a headache. I don't have (do not have) at home the tablets I usually take.
(తలనొప్పిగా ఉంది. మామూలుగా నేను వేసుకునే మాత్రలు ఇంట్లో లేవు.)

Raghu: Sorry to know that. Do you have that novel with you? I mean the novel you bought last week.
(సారీ, కిందటివారం నువ్వు కొన్న నవల నీ దగ్గరుందా?)

Pavan: Sorry. I don't have it. Prakash took it from me yesterday. He has it now.
(సారీ, అది నా దగ్గర లేదు. ప్రకాష్ నిన్ను తీసుకున్నాడు. అది అతడి దగ్గరే ఉంది.)

Raghu: I have no work today. So I want to spend time reading the book.
(నాకు ఈ రోజేం పనిలేదు. పుస్తకం చదువుతూ గడిపేద్దాం అనుకుంటున్నాను.)

Pavan: Go ahead. My brother has another book with him. Take it.
(అయితే కానియ్. మా బ్రదర్ దగ్గర ఇంకో పుస్తకం ఉంది. అది తీసుకో.)

I have (am having కాదు) a lot of work.

b) కుమార్ కు ఇక్కడ ఉదయం 8 నుంచి సాయంత్రం 6 వరకు ద్యూటీ ఉంది.
Kumar has (is having కాదు) duty here from 8 AM - 6 PM.

4. భావాలు, అనుభూతులు చెప్పేటప్పుడు am/ is/ are having రాదు.

a) ఆమెకు అతనంటే గాఢమైన ప్రేమ.
She has (is having కాదు) deep love for him.

b) సెలెక్ట్ అవుతాననే ఆశ నాకు ఉంది.
I have (am having కాదు) the hope I will be selected.

5. మనకు ఉన్న రుగ్మతలంటి వాటిని తెలియజేసేటప్పుడు am/ is/ are having రాదు. have/ has మాత్రమే వస్తుంది.

a) నాకు తలనొప్పిగా ఉంది.
I have a headache (am having కాదు.)

b) ఆమెకు కామెర్లు.
She has jaundice (is having కాదు).

c) అతనికి బాగా జలుబు చేసింది.
He has (is having కాదు) a bad cold.

ఇకపోతే am having/ is having/ are having వాడదగిన సందర్భాలు ముఖ్యంగా-

★ తినడం, తాగడం లాంటివి-

b) My friend is having a son and a daughter.
(అంటే- ఆ ఫ్రెండ్ తన కొడుకును, కూతురిని తింటున్నాడనా? అది కాదు కదా? - My friend has a son and a daughter.)

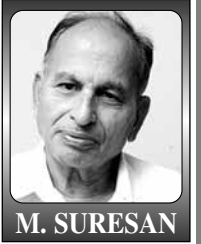
c) Saritha is having a wonderful pair of ear rings.
(అంటే - సరిత చాలా అందమైన చెవి ఆభరణాలు తింటోందనా? కాదు కాబట్టి She has a wonderful pair of ear rings.)
ఈ కింది వాక్యాలను practice చేయండి. (అన్నింటికీ have- correct form వాడండి.)

1) నా దగ్గర కూడా ఆ పుస్తకం ఉంది. నీ దగ్గరుందా?
2) నీకు ఇప్పుడేమైనా క్లాస్ ఉందా?

శాంతి: ఉన్నారు. ఎందుకు?
షాలిని: నాకు ఎల్లండి బెంగుళూరులో ఇంటర్వ్యూ ఉంది. రిజర్వేషన్ కష్టంగా/సమస్యగా ఉంది.

Answers:

- I also have that book. Have you?/Do you have it.
- Have you/Do you have any class now.
- Why are you having coffee now? You usually have tea.
- (Over phone) Is it you? I am having lunch. Please wait.
I want Mahesh's phone no. Do you have it? I don't (do not) have it. Ramesh has it.
I don't (do not) have Ramesh's phone number either.
(not ఉన్న sentenceలో 'also' రాదు. అందుకని 'either'.)
- Isn't that sari nice/beautiful?
Then have it.
I do not (don't) have/I haven't (have not) the money now.
I have the money but I don't (do not) like that sari.
- What do you have for breakfast usually.
I have mostly idles.
Why are you having dosa now?

M. SURESAN

- This restaurant doesn't (does not) have a good name for idles. It has a good name for dosas.
I don't have (do not have)/ haven't (have not) much knowledge of the restaurants here.
You are having a dosa now. How is it?
- 7. Ramu:** How is that pup there?
Raghu: I have a pup at home. That's bigger than this.
Ramu: Has it/Does it have a name?
Raghu: Yes. It has a beautiful name. Ruby. Have you/Do you have any pets at home?
Ramu: No.
- 8. Suneel:** Hasn't (has not) this building/ Doesn't (does not) this building have a beautiful/ grand appearance.
Sukumar: I don't have/I haven't any doubt about it.
Suneel: It has a beautiful portico, a balcony, big windows and a large/spacious hall.
Sukumar: If I have the money, I wish to buy this house.
- 9) Shalini:** Where is Suneeta?
Santhi: She is having a bath.
Shalini: Has Suneeta/ Does Suneeta have any friends in railway booking?
Santhi: She has, but why?
Shalini: I have an interview in Bangalore the day after tomorrow. I am having a problem/difficulty about reservation.
problem, difficulty లాంటి వాటితో am having/is having/ are having వాడవచ్చు.

'నేను స్కూటర్ ని తింటున్నాను'

Raghu: Where is he?
(అతను ఎక్కడ?)

Pavan: He is having breakfast. Wait for a few minutes.
(వాడు బ్రేక్ ఫాస్ట్ చేస్తున్నాడు. కాసేపు ఆగు)

Raghu: Aren't (Are you not) having any?
(నువ్వు ఏమీ తిననా?)

Pavan: I don't feel like, with this head ache.
(ఈ తలనొప్పి వల్ల తినాలని లేదు)

1) నేనున్నాను కాఫీ తీసుకుంటున్నాను (తాగుతున్నాను).
I am having coffee.

2) వాళ్ళిప్పుడు భోజనం చేస్తున్నారు.
They are having meals now.

3) అతను సిగరెట్ తాగుతున్నాడు.
He is having a smoke.
(He is smoking బదులు)

★ am having/ is having/ are having- 'bath'కు వాడవచ్చు.

3) ఎందుకు కాఫీ తీసుకుంటున్నావు. మామూలుగా నువ్వు టీ తాగుతావు కదా?

4) (ఫోన్లో) 'ఓ నువ్వా! నేను లంచ్ తీసుకుంటున్నా! కాస్త వెయిట్ చేయ్'
'నాకు మహేష్ ఫోన్ నెంబర్ కావాలి. నీ దగ్గర ఉందా?'
'నా దగ్గర లేదు. రమేష్ దగ్గర ఉంది.'
'నా దగ్గర రమేష్ ఫోన్ నెంబర్ కూడా లేదు.'

5) ఆ చీర చాలా బాగుంది కదా?
'అయితే తీసొక్క.'
'నా దగ్గర ఇప్పుడు ఉన్నట్లేదు.'
'నా దగ్గర ఉంది కానీ, నాకు ఆ చీర నచ్చలేదు.'

6) మామూలుగా పొద్దున బ్రేక్ ఫాస్ట్ ఏం తీసుకుంటావు?

ఈ సంభాషణలో మనం గమనించేదేమిటి? కొన్ని చోట్ల ఇప్పుడు జరిగే పనికైనా have/ has వాడడం, కొన్నిచోట్ల am having/ is having/ are having వాడడం. 'am + ing/ is + ing/ are + ing' form లో వాడని verbs లో have కూడా ఉంది. అయితే am having/ is having/ are having form కొన్ని సందర్భాల్లో అర్థాన్నిబట్టి వాడతాం.

1. have/ has కు ఉన్న ముఖ్యమైన అర్థం- కలిగి ఉండడం.
I, we, you, they అయితే have.
He, she, it అయితే 'has'.
I have a scooter.
నాకు స్కూటర్ ఉంది.
She has a lot of jewellery.
ఆమెకు చాలా నగలు ఉన్నాయి.
My friends (they) have bikes.
మా ఫ్రెండ్స్ కు బైక్స్ ఉన్నాయి.
కలిగి ఉండడం అనే అర్థంతో am having/ is having/ are having రావు.

a) వాళ్ళకు అందమైన ఇల్లుంది.
They have a beautiful house.
(They are having a beautiful house కాదు)

b) This coffee has a fine taste.
ఈ కాఫీకి మంచి రుచి ఉంది. (is having కాదు)

c) ఈ నగరంలో వెడల్పుయిన రోడ్లున్నాయి.
This city has wide roads.
(This city is having... కాదు)

2. మనుషులకు, జంతువులకు ఉన్న గుణాలు చెప్పేటప్పుడు am/ is/ are having రాదు. Have/ has మాత్రమే వస్తుంది.

a) She has patience.
(ఆమెకు ఓర్పు ఉంది.) is having కాదు.
b) The wife and husband have (are having కాదు) a good understanding for each other.
(ఆ భార్యభర్తల మధ్య మంచి అవగాహన ఉంది.)

3. మనకున్న పని గురించి చెప్పేందుకు am/ is/ are having వాడం.
a) నాకు చాలా పనుంది.

She has a lot of jewellery

a) మా నాన్నగారు స్నానం చేస్తున్నారు. కాస్త ఆగండి.
My father is having a bath. Please wait.

b) ఆమె షవర్ బాత్ చేస్తోంది.
She is having a shower.
గమనించండి- am/ is/ are having from ముఖ్యంగా తినడం, తాగడం అనే అర్థాలకే పరిమితం. అందుకని am having/ is having/ are having మిగతా సందర్భాల్లో వాడితే విపరీతార్థం వస్తుంది. eg:

a) I am having a scooter.
(ఈ sentence ప్రకారం వచ్చే అర్థం, 'నేను స్కూటర్ ని తింటున్నాను' అని కదా. అంతశక్తి మానవుడికింకా రాలేదు, కాబట్టి ఇక్కడ చెప్పాల్సింది- I have a scooter.)

SPOKEN ENGLISH ఆంగ్లభాషణ 23

'ఎక్కవగా ఇడ్లీ తీసుకుంటా'
'మరి ఇప్పుడెందుకు దోశ తింటున్నావు?'
'ఈ రెస్టారెంట్ లో ఇడ్లీలు బాగుండవు. దోశలు బాగుంటాయి.'
'నాకు ఇక్కడి రెస్టారెంట్స్ గురించి అంతగా తెలియదు.'
'ఇప్పుడు నువ్వు కూడా దోశ తింటున్నావు కదా. ఎలా ఉంది?'

7) రాము: అక్కడున్న కుక్కపిల్ల ఎలా ఉంది?
(కుక్కపిల్ల= Pup)
రఘు: నాకు ఇంట్లో కుక్కపిల్ల ఉంది. అది దీని కన్నా పెద్దది.
రాము: దానికి పేరుందా?
రఘు: దానికి అందమైన పేరుంది. రూబీ. నువ్వు ఇంట్లో ఏ జంతువునైనా పెంచుతున్నావా?
రాము: లేదు.

8) సునీల్: ఈ భవనానికి చాలా అందమైన appearance ఉంది కదా?
సుకుమార్: ఆ విషయంలో నాకేం సందేహం లేదు.
సునీల్: దానికి ఒక అందమైన పోర్టికో, బాల్కనీ, పెద్ద కిటికీలు, ఒక పెద్ద హాలు ఉన్నాయి.
సుకుమార్: నా దగ్గర డబ్బు ఉంటే, ఈ ఇల్లు కొనాలని ఉంది. (have, wish వాడండి.)

9) షాలిని: సునీత ఎక్కడ?
శాంతి: స్నానం చేస్తోంది
షాలిని: సునీతకు రైల్వే బుకింగ్ లో (ఫ్రెండ్స్) ఎవరైనా ఉన్నారా?

Krishna: Hi Nikhila, How are you?
(హాయ్ నిఖిల, ఎలా ఉన్నావ్?)
Nikhila: Fine, thank you, How go your studies?
(బాగున్నాను. నువ్వు ఎలా చదువుతున్నావు?)
Krishna: Studying well. My brother was come yesterday.
Nikhila: Was come? Look here, Krishna, we never use verb forms like was come. That isn't English.
(was come క్రియ రూపాన్ని మనం ఉపయోగించం. అది ఇంగ్లీష్ కాదు.)
Krishna: దాన్లో తప్పేముంది?
Nikhila: మీ బ్రదర్ నిన్న వచ్చాడని కదా- నువ్వంటున్నావు. ఇక్కడ was come అని verb వాడావు. అది తప్పు. English లో verb కు

ఈ be forms అన్నింటికీ చివర 'be' రావడం గమనించండి.
have been, has been, had been, shall have been, should have been, will have been, would have been, may have been, might have been, can have been, could have been, must have been, need have been, ought have been, dare have been
ఈ be forms చివరలన్నింటికీ been రావడం గమనించండి.
పైవన్నీ 'be' forms. వీటన్నిటికీ అర్థం 'ఉండడం' అనే దానికి సంబంధించి ఉంటుంది. వీటిల్లో కొన్నిటి వాడకం మనం చూశాం. పై వాటిని అన్నింటినీ మనం చెప్పాలనుకునే అర్థాన్ని బట్టి independent గా వాడవచ్చు.
He is here.

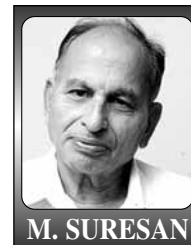
can sing- verb - can + sing (1st RDW)
అలా వీటిల్లో దేని పక్కనైనా 1st RDW వాడితే verb అవుతుంది.
గమనిక: 'shall, will, should, would, etc' 'be' forms కావు. shall, should, will, would, etc.,

(అతను ఇక్కడ నిన్న చూడబడ్డాడు).
b) All kinds of books are sold here.
(verb - passive ఇక్కడ అన్ని రకాల పుస్తకాలు అమ్మబడతాయి).
c) The film will be released next week.
(verb- passive సినిమా వచ్చేవారం విడుదల చేయబడుతుంది).

ఒక్క VI form of the verb మాత్రమే passive. మిగతా forms అన్నీ active voice. తెలుగులో మనం passive voice దాదాపు వాడం కదా! అంటే మనం ఇంట్లో 'అమ్మా' అన్నం వండబడిందా అనం. కొట్టుకు వెళ్లి ఈ పుస్తకం ఇక్కడ అమ్మబడుతుందా అనం. spoken telugu లో passive voice వాడం. English లో కూడా ఎంత తక్కువగా వాడితే మన భాష అంత simple గా సహజంగా ఉంటుంది. conversational ease ఉంటుంది.

చూశారు కదా English verb ఎప్పుడూ పై singular forms లో ఏదో ఒక రూపంలో ఉండాల్సి. లేకపోతే మీరు మాట్లాడేది sentence కాదు. అలా మాట్లాడితే తప్పు. ఇప్పుడు చూడండి-
He was come.
ఇక్కడ verb ఏమవ్వాలి?
was come - (was (be form) + come (1st RDW))
be form + 1st RDW-
six forms of verb లో, ఈ form లేదు. కాబట్టి He was come- sentence కాదు.
was come = was (be form) + come (past participle)

be form + past participle
ఇది passive voice verb అవచ్చు కదా అనే సందేహం మీకు రావచ్చు. ఇక్కడ ముఖ్యమైన విషయం come, go, walk, sit లాంటి verbs కు passive voice ఉండదు.
verb కు ఎవరిని, దేనిని అని ప్రశ్నవేయండి Answer వస్తే passive ఉంటుంది. Answer రాకపోతే passive ఉండదు.
They came yesterday.
verb ఇక్కడ came. దీని అర్థం 'వచ్చారు' అని. ఎవరిని వచ్చారు? దేనిని వచ్చారు? అనే ప్రశ్నలకు 'Answer' రాదు. కాబట్టి వీటికి passive ఉండదు. అదే He writes books లో 'writes' verb. అంటే అర్థం 'రాస్తాడు' అని. దేనిని రాస్తాడు? అంటే 'పుస్తకాలు' అనే answer వస్తుంది. దీనికి passive తప్పక ఉంటుంది. Books are written by him అని passive చెప్పవచ్చు.

M. SURESAN

అసలు సంగతి ఆ ఆరింటిలోనే!

ఆరు రూపాలు ఉన్నాయి. ఆరు రూపాల్లో ఏదో ఒక రూపంలో verb లేకపోతే, అది English కాదు.
(వాలా మంది పాఠకులు, was come, has going, లాంటి verbs కరెక్ట్, కాదా అని అని అడుగుతున్న ప్రశ్నలన్నిటికీ ఈ lesson ఉపయోగపడుతుంది. జాగ్రత్తగా చదవండి, గుర్తుంచుకోండి, practice చేయండి, మీ సంభాషణలో వాడండి.)
మనకు Spoken English కష్టమనిపించేది, తప్పులు చేసేదీ verb విషయంలోనే.
verb అంటే తెలుసు కదా? subject ఉండే స్థితిని

They could be here yesterday itself.
She might be dangerous, etc.
II form (verb రెండో రూపం)
'be' form+ ...ing form అంటే verb, ఏదైనా 'be' form తర్వాత ఏదైనా '...ing' form (going, coming, singing, dancing etc., లాంటివి)తో వస్తుంది.
Kumar is writing.
verb: is (be form) + writing (ing form)]
She has been singing for the past one hour.
ఇక్కడ verb- has been singing
has been ('be' form) + singing (ing)form verb పై sentences లో, 'be' form + ing form రూపంలో ఉంది కదా. అలాగే-
They could be going there.
could be (be form) + going (ing form).

III form (verb మూడో రూపం)
Doing Words వీటిని మనం తెలుసుకొని ఉన్నాం కదా.

1st Regular Doing word	2nd Regular Doing word	Past Doing Word
come	comes	came
sing	sings	sang
do	does	did
talk	talks	talked
like	likes	liked
smell	smells	smelt

గుర్తు చేసుకుందాం!
Regular actions- క్రమం తప్పకుండా జరిగే పనులకు I, we, you, they అయితే 1st Regular Doing word (1st RDW); He, She, It అయితే 2nd RDW వాడతాం. వీటితో not కానీ, Questions లో గానీ అయితే 1st RDW తో 'do', 2nd RDW తో 'does' వాడతాం. ఇవి మనకు తెలుసు కదా. అలాగే Past Doing Word ను గతంలో ఏ టైమ్ లో జరిగిందో తెలిసి ఉంటే అటువంటి actions గా వాడతాం. Past Doing Word ని notతో కానీ, Questions తో కానీ వాడితే did వస్తుంది. ఇది కూడా మీకు తెలుసు.

IV form (verb నాలుగో రూపం)
shall, will, should, would, can, could, may, might, must, need, ought, dare } + 1st RDW
I shall go there tomorrow.
ఇక్కడ verb- shall go. దీని రూపం- shall + go (1st Regular Doing Word)
Srinu will help me.
verb: will help- will + help (1st RDW)
They can sing.

పక్కన 'be' ఉన్నప్పుడే అవి 'be' forms అన్న విషయం గుర్తుంచుకోవాలి.

V form (verb అయిదో రూపం)
have, has, had, shall have, should have, will have, would have, can have, could have, may have, might have, must have, ought have, dare have need have
ఇవి కూడా be forms కావు. వీటిల్లో దేని పక్కనైనా 'been' ఉన్నప్పుడే అది 'be' form అవుతుంది.
shall have been - ఇది 'be' form.
shall have - ఇది 'be' form కాదు.
Past Participle (PP) అంటే తెలుసు కదా?
(PP)
go went gone
see saw seen
do did done
like liked liked
talk talked talked

verb, V form లో పైన చూపించిన have, has, had, shall have, should have, etc., లాంటి వాటి పక్కన past participle చేరిస్తే ఆ combination-verb అవుతుంది.
eg: He has seen me.
verb: has seen - has + past participle (PP)
She will have gone by then.
verb: will have gone- will have + gone (PP)
They should have done it.
should have done - should have + done (PP)
ఇలా మిగతా వాటితో కూడా.

VI form (verb ఆరో రూపం)
'be' form + past participle
ఏదో ఒక 'be' form పక్కన ఏదైనా-past participle (PP) వస్తే అది verb అవుతుంది.
a) He was seen there yesterday.
verb: was seen- was (be form) + seen (PP).
b) The snake has been killed.
verb: has been killed, has been (be form) + killed (PP).
c) It can be done.
verb: can be done- can be (be form) + done (PP)
d) He had been killed before he was thrown on the railway track.
verbs: had been killed - had been (be form) + killed (PP);
was thrown- was (be form) + thrown (PP).
ఈ VI form of verb కు ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. ఈ verb form- 'be form + past participle'. ఈ రూపంలో ఉన్న verb ఎప్పుడూ PASSIVE VOICE లో ఉంటుంది. verb- English లో passive voice లో ఉన్నప్పుడు తెలుగులో 'బడు' అని అర్థం వస్తుంది.
a) He was seen here yesterday.

Fine, thank you, How go your studies?

(state of being అంటే ఉండడం) కానీ, subject చేసే పనిని (action) కానీ తెలియజేస్తుంది.
eg: He is here.
అతనిక్కడ ఉన్నాడు.
ఇక్కడ verb 'is' ఉండడాన్ని తెలుపుతుంది.
Sunitha works hard.
సునీత కష్టపడి పనిచేస్తుంది.
ఇక్కడ verb 'works' పనిని (action) తెలుపుతోంది కదా!
English లో verb కు ఆరు కల్పితమైన రూపాలు ఉన్నాయి. గుర్తుంచుకోండి. మీరు మీ sentence లో వాడే verb మనం చూడబోయే ఆరు రూపాల్లో (six forms) లో ఏదో ఒక రూపంలో ఉండకపోతే మీ sentence correct కాదు. ఇక చూడండి.
I form of the verb (verb మొదటి రూపం)
'be' forms
am, is, are, was, were, shall be, should be, will be, would be, can be, could be, may be, might be, must be, ought be, dare be, need be

ప్రశ్న: Were you there then yesterday?
నిన్న మీరు అప్పుడు అక్కడ ఉన్నారా?
ఇలా రాయవచ్చా?
- వి. నారాయణరెడ్డి, గిద్దలూరు
జవాబు: రాయవచ్చు.
ప్రశ్న: ఒక వార్తాపత్రికలో మహిళాగేయ రచయిత్రిని poet అని సంబోధించారు. poetess అనాలి కదా.
- కె. నాగవైతన్య, పాయకరావుపేట
జవాబు: English లో రానూ రానూ gender difference (లింగభేదం) పాటించడం తగ్గిపోతోంది. poet కవయిత్రులకూ వాడడం సాధారణమవుతోంది. తప్పు లేదు అంటున్నారు.

Sasank: Where is your brother, Radha?
(రాధా, మీ బ్రదర్ ఎక్కడ?)

Radha: He coming slowly. I seen him a few minutes ago.
(అతను నిదానంగా వస్తున్నాడు. కొద్ది నిమిషాల కిందట అతడిని చూశా)

Sasank: Look here, Radha. Your words, 'He coming slowly', and 'I seen him a few minutes ago' are not sentences because there are no verbs in them, they don't have complete meaning. (నీ మాటల్లో 'he coming slowly', 'I seen him a few minutes ago' వాక్యాలు కావు. వాటిల్లో verbs లేవు. వాటికి అర్థం పూర్తి కాలేదు కదా)

Radha: But 'coming' and 'seen' are verbs. Why to doubt that?
(coming, seen verbs కదా, అనుమానం దేనికి?)

Sasank: 'coming' is only an 'ing' form, and 'seen' is just a past participle. In our last article, we have seen the six forms of verbs.

4. (C)
 5. (W) Correct form: The snake has been/had been/will have been (any such 'be' form) + killed.
 6. (W) Correct form: The book is/ was/ has/ been (any be form) + stolen
 7. (W) Correct form: The class is/ was/ will be going on.
 8. (W) Correct form: We have/ had/ will have etc. + known him
 9. (C) - Past Doing Word
 10. (C) - has been + killed (PP) - Passive voice
- verbs కర్తృగా form చేసినప్పుడే మన sentences కర్తృవృత్తాయి కదా. ఇంతవరకూ మనం నేర్చుకున్నదేంటి?
- a) subject - sentence దేనిని గురించి చెబుతోందో అది.
 - b) Verb - sentence లో subject తర్వాత ఏ మాట/మాటలు లేకపోతే sentence ఉండడం అది/అవి verb.

క్రమంతప్పకుండా ఉండడాన్ని కానీ చెబుతాయి. am- I తో; he, she, it- is తో; you, we, they- are తో వస్తాయి.

II) was, were గతంలో ఉండడాన్ని చెబుతాయి.

III) shall be, will be భవిష్యత్తులో ఉండడాన్ని చెబుతాయి.

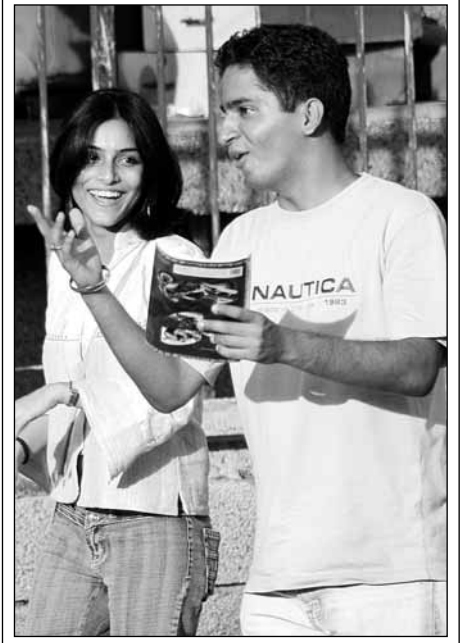
IV) have been (I, We, You, Theyతో), has been (he, she, itతో) గతంలో ఎప్పటినుంచో, ఇప్పటివరకుగాని, ఇంకాగానీ ఉండడాన్ని చెబుతాయి.

పైవన్నీ ఉండడాన్ని చెప్పే 'be' forms.

లను తెలిపే verbs - like, love etc.)

II) verbs expressing actions of the mind. (మన బుద్ధికి, ఆలోచనలకు సంబంధించిన verbs - know, understand etc.)

III) certain other verbs like appear, belong etc.

There are no verbs in your sentences

IV) verbs of sense perception. (బా హ్యేంద్రియాల పనులకు సంబంధించి am/ is/ are ing ఉండవు. am/ is/ are looking, listening వాడవచ్చు.)

V) have కు తినడం/ తాగడం అర్థం అయితే am having/ is having/ are having వాడవచ్చు. మిగతా అర్థాలతో am/ is/ are having వాడం. Bath కు am/ is/ are having వాడతాం.

i) English verbs six forms లో ఉంటాయి. ఆ six forms లో లేని వాటిని verbs అనం. పైన చెప్పినవే కాకుండా కొన్ని vocabulary items కూడా తెలుసుకున్నాం. మనం దైనందిన జీవితంలో వాడే వస్తువులకు, మన ఇంటికి, దినచర్యలకు, మనకు మామూలుగా వచ్చే జబ్బులకు, ఇతర బాధలకు, మన కదలికలకు English మాటలు తెలుసుకున్నాం. దీనితోబాటు కొన్ని principles of pronunciation (English ఉచ్చారణ సూత్రాలు) కూడా తెలుసుకున్నాం.

అరం అంతా అందులోనే!

a) 'be' form + ing form is a verb

b) 'be' form/ have/ has/ will have/ shall have etc + past participle is a verb.

(coming అనేది కేవలం 'ing' form, + seen అనేది past participle- ing form ముందు 'be' form ఉంటే verb అవుతుంది. + past participle ముందు 'be' form కానీ have/ has/ had/ shall have వంటివి ఉంటే verb అవుతుంది. ఇవన్నీ మనం కిందటి వ్యాసంలో చూశాం.)

Radha: So, you say a sentence in English must have a verb- one of the six forms we saw in last article. (అంటే English sentence correct గా ఉండాలంటే గత వ్యాసంలో వివరించినట్లుగా verb ఆరురూపాల్లో ఒకటిగా ఉండాలి.)

Sasank: That's right (అవును)

కిందివాటిలో correct verbs ను గుర్తించండి. verb correct అయితే brackets లో (c) రాయండి. తప్పుయితే (w) పెట్టండి. verb form correct కాకపోతే, correct verb form రాయండి. verb correct అయితే అది ఏ form verb అవుతుందో రాయండి.

- eg:**
- 1) He was do it (W)
He was doing it (C)
He did it.
 - 2) She looking at it (W)
She is/was/any be form looking at it. (C)
 - 3) They have seen me (C)
(have + past participle)

- Exercise:**
1. They know me.
 2. She seen him.
 3. They are take coffee.
 4. She will help him.
 5. The snake been killed.
 6. The book stolen.
 7. The class going on.
 8. We known him.
 9. They saw him yesterday.
 10. The snake has been killed.

- Answers:**
1. (C) I Regular Doing Word.
 2. (W) Correct form: She has/ will have/ would have + seen him
 3. (W) Correct form: They are taking coffee.

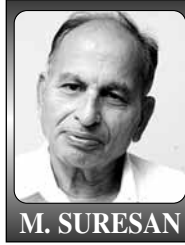
- c) English verb six forms లో ఏదో ఒక form లో ఉండాలి.
- d) English లో statement కు (ఏదో ఒక విషయం చెప్పే sentence), question కు order of words లో చాలా తేడా ఉంటుంది.
 - i) Statement structure: subject + verb
 - ii) Question structure:
 - 1) verb + subject

- 2) 1st word of the verb + subject + other words of the verb. (verbలో రెండు మూడు మాటలుంటే...)

- Questions రెండు రకాలు:**
- 1) 'Wh' questions- what, when, etc.,తో ప్రారంభమయ్యేవి.
 - 2) Non 'wh' questions- what, when etc లేనివి. ఏ రకమైనా subject ముందు verb కాని, verb మొదటిమాట కానీ ఉండి తర్వాత subject, ఆ తర్వాత verb మిగతా మాటలు వస్తాయి.
 - e) verbs లో ఉండడాన్ని చెప్పే verbs ను 'be' forms అంటాం.
 - 1) am, is, are - ప్రస్తుతం ఉండడాన్ని కాని,

f) subject చేసే పనులను తెలియజేసే వాటిని action words అంటాం. వీటిలో 1st Regular Doing Words (come, go, take, sit లాంటి verbs - I, we, you, they తో వాడతాం), 2nd Regular Doing Words (comes, goes, takes, sits లాంటి verbs - వీటిని He, She, It తో వాడతాం) క్రమం తప్పకుండా జరిగే Regular Actions కు ఉపయోగిస్తాం.

- i) 1st Regular Doing Word ను Question లో గాని, not తోగానీ వాడితే do వస్తుంది.
- ii) 2nd Regular Doing Word ను Question లోగాని, not తోగానీ వాడితే does వస్తుంది.
- g) Past Doing Words (came, went, took, sat లాంటి verbs) గతంలో ఏదైతే జరిగింది తెలిస్తే అటువంటి పనులకు వాడతాం. Past Doing Word ను not తోగాని, Question తోగానీ వాడితే did వస్తుంది.
- h) am + ing/ is + ing/ are + ing form (be form + ing form) verbs ఇప్పుడు జరుగుతున్న పనులకు వాడతాం. అయితే ఇప్పుడు జరుగుతున్న పనులను చెప్పడానికైనా, కొన్ని రకాల verbs ను am + ing/ is + ing/ are + ing form లో వాడం. అవి-
 - I) verbs expressing feelings and emotions. (భావాలను, మనసుకు సంబంధించిన విషయా

ప్రశ్న: 1) The match is to start.
2) The match is going to start.
3) The match is about to start.
వీటి మధ్య తేడా ఏమిటి? వీటిని తెలుగులో ఎలా చెప్పాలి.
- కొప్పుల రవికుమార్, వరంగల్

జవాబు:

- 1) The match is to start- దీని అర్థం match ప్రారంభంకావాలి/ అవుతుంది కాన్ఫిడెన్స్ అని. ఇంతవరకూ అవలేదు అని.
- 2) The match is about to start- కొద్ది క్షణాల్లో match ప్రారంభమవుతోంది అని.
- 3) The match is going to start- match ప్రారంభం కానుంది. రెండోవాక్యం about to start లో వ్యవధి చాలా తక్కువ. మూడోవాక్యంలో ప్రారంభం కాబోతోంది. రెండో

వాక్యంలో మూడో వాక్యంలో కంటే ప్రారంభమయ్యే వ్యవధి తక్కువ.

ప్రశ్న: One word substitutions అంటే ఏమిటి? వీటిని ఎలా ఉపయోగిస్తారో తెలియజేయగలరు. might ని ఎన్ని సందర్భాల్లో ఉపయోగిస్తారు?
- డి. రవీందర్ రెడ్డి, జనగాం

జవాబు: కొన్ని మాటల కూర్పు ఇచ్చే అర్థాన్ని తెలియజేసే ఒక మాటను one word substitute (one word substitution కాదు) అంటాం.

eg: one who does not believe that god exists. (దేవుడున్నాడని నమ్మని వాడు - నాస్తికుడు) ఈ మాటల మొత్తం అర్థాన్ని తెలిపే ఒకే మాట - atheist (ఎయేథియిస్ట్). కాబట్టి ఇక్కడ 'atheist' అనేది one word substitute.

a) ప్రస్తుతంలో మాత్రమే ఉంటూ భవిష్యత్లో లేని సందేహాన్ని వ్యక్తపరిచేందుకు 'might' వాడతాం.

eg: Hari might help you.
(హరి నీకు సహాయం చేయవచ్చు/ చేస్తాడేమో- సందేహం)
They might leave tomorrow.
(వాళ్లు రేపు వెళ్తారేమో/ వెళ్లవచ్చు - సందేహం).
Past లో సందేహాన్ని వ్యక్తపరచడానికి, 'might' వాడతాం. ఈ కింది వాటిని పోల్చండి-

a) I think he may help me.
(వాడు నాకు సహాయం చేస్తాడేమోనని/ చెయ్యవచ్చని నేననుకుంటున్నా.)

b) I thought he might help me.
(వాడు నాకు సహాయం చేస్తాడేమోనని/ చెయ్యవచ్చని అనుకున్నా past).

